

Schola Europaea / Γραφείο του Γενικού Γραμματέα

Μονάδα Παιδαγωγικής Ανάπτυξης

Αρ. αναφοράς: 2022-11-D-27-en-3 ¹

Πρωτότυπο: EN

Πρόγραμμα Σπουδών Γλώσσας 2 - Πρωτοβάθμιος Κύκλος

Εγκρίθηκε από την Κοινή Παιδαγωγική Επιτροπή στις 9 και 10 Φεβρουαρίου 2023 στις Βρυξέλλες (Υβριδική συνεδρίαση)

Έναρξη ισχύος: την 1 Σεπτεμβρίου 2023

¹ α. Εισαγωγή περιγραφικών δεικτών επίτευξης σε 5-βάθμια κλίμακα, σύμφωνα με το έγγραφο 2016-01-D-45-en-6 "Περιγραφικοί Δείκτες επίτευξης για όλες τις Γλώσσες 1 στην Π5", το οποίο εγκρίθηκε από την Κοινή Παιδαγωγική Επιτροπή στις 8 και 9 Φεβρουαρίου 2024 στις Βρυξέλλες, με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1η Σεπτεμβρίου 2024,

β. Εισαγωγή του παραρτήματος III "Γενικά κριτήρια για την "Επίτευξη των Στόχων του Μαθήματος" του εγγράφου με αριθμό αναφοράς 2013-09-D-38-en-11 «Εργαλεία Αξιολόγησης για τον Πρωτοβάθμιο Κύκλο των Ευρωπαϊκών Σχολείων», το οποίο εγκρίθηκε από την Κοινή Παιδαγωγική Επιτροπή μέσω Γραπτής Διαδικασίας 2023/40 στις 10 Νοεμβρίου 2023, με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1η Σεπτεμβρίου 2024.

Πίνακας περιεχομένων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
1. ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ.....	4
ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΕΥΤΕΡΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ (L II)	5
2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ.....	6
2.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	6
2.2 ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΓΛΩΣΣΩΝ	7
2.2.1 ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	7
2.2.2 ΜΕΤΑΒΑΣΗ (ΚΥΚΛΟΙ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ – ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ – ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ).....	8
2.2.3 ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ II	12
3. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	19
3.1 ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	19
3.2. ΟΙ ΟΚΤΩ ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ.....	27
3.3. ΔΥΝΑΜΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	32
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ: ΔΥΝΑΜΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ.....	34
3.4. ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ.....	38
4. ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ.....	38
5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	38
5.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ Ρ5 (ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΣ ΚΥΚΛΟΣ).....	40
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	47
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 ΓΕΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	47
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ.....	49

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με βάση το ισχύον γενικό πρόγραμμα σπουδών και τα τρία προγράμματα σπουδών για τη Γλώσσα II¹⁾ ² στα αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά, η κοινή Ομάδα Εργασίας «Γλώσσα II» επανεξέτασε την υφιστάμενη προσέγγιση ενός κοινού αναλυτικού προγράμματος σπουδών και των συνοδευτικών προγραμμάτων σπουδών, ανοίγοντας τον δρόμο και για άλλες γλώσσες L2. Η Ομάδα Εργασίας έλαβε υπόψη αφενός τις πρόσφατες εξελίξεις στα Ευρωπαϊκά Σχολεία και αφετέρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση γενικότερα.

Το νέο Κοινό Πρόγραμμα Σπουδών βασίζεται στο *Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη Διδασκαλία και Μάθηση Ξένων Γλωσσών (δημοσιευμένο από το Συμβούλιο της Ευρώπης το 2001)* και στο *Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις Βασικές Δεξιότητες για τη Δια Βίου Μάθηση (δημοσιευμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2006)*.

Λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα έγγραφα:

- 2011-01-D-61-en: Πολιτική αξιολόγησης στα Ευρωπαϊκά Σχολεία
- 2013-09-D-38-en: Εργαλεία αξιολόγησης για τον Πρωτοβάθμιο Κύκλο των Ευρωπαϊκών Σχολείων
- 2018-01-D-37-de/en/fr: Δείκτες επίδοσης για τη Γλώσσα II στο τέλος της P5 (Πρωτοβάθμιος κύκλος)
- 2019-01-D-35-en: Γλωσσική πολιτική των Ευρωπαϊκών Σχολείων
- 2019-09-D-27-en: Δομή όλων των προγραμμάτων σπουδών στο σύστημα των Ευρωπαϊκών Σχολείων
- 2020-06-D-24-en: Προσάρτημα στις Αποφάσεις της Κοινή Παιδαγωγική Επιτροπή της 13ης και 14ης Φεβρουαρίου 2020
- 2021-01-D-38-en: Εισαγωγή στα νέα εργαλεία αξιολόγησης - Κατευθυντήριες γραμμές για την αρχική αξιολόγηση, το ψηφιακό portfolio για το Νηπιαγωγείο και το ψηφιακό portfolio για τον Πρωτοβάθμιο κύκλο
- 2022-09-D-13-en: Πλαίσιο εξ αποστάσεως διδασκαλίας και μάθησης για τα Ευρωπαϊκά Σχολεία, κατά τη διάρκεια της προσωρινής αναστολής της δια ζώσης διδασκαλίας
- 2022-01-D-42-en: Πρόγραμμα Σπουδών - Πρωτοβάθμιος Κύκλος των Ευρωπαϊκών Σχολείων
- 2023-01-D-32-en: Αξιολόγηση αποσπασμένων και τοπικά προσληφθέντων εκπαιδευτικών στα Ευρωπαϊκά Σχολεία

Το πρόγραμμα σπουδών διαμορφώθηκε, βάσει εξειδικευμένων εισηγήσεων, κυρίως από την εμπάθунση στον τρόπο εργασίας των δεκατριών Ευρωπαϊκών Σχολείων και των Πιστοποιημένων

---

² Η μελέτη μιας γλώσσας II, από την αρχή (ab initio), είναι υποχρεωτική για όλους τους μαθητές του Πρωτοβάθμιου Κύκλου από την P1 έως την P5. Οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν μία από τις τρεις βασικές γλώσσες επικοινωνίας/εργασίας ή μία από τις γλώσσες της χώρας υποδοχής των Ευρωπαϊκών Σχολείων — αγγλικά, γαλλικά ή γερμανικά — ή μία από τις γλώσσες της χώρας υποδοχής ως γλώσσα II. Ωστόσο, η επιλεγμένη γλώσσα πρέπει να είναι διαφορετική από εκείνη που μελετάται ως γλώσσα I. *Οι μαθησιακοί στόχοι έως το τέλος της P5 βασίζονται σε πέντε χρόνια συνεχούς μελέτης της γλώσσας. Στην P1 και P2, η γλώσσα II διδάσκεται για δύο ώρες και 30 λεπτά την εβδομάδα, που αντιστοιχούν σε 5 διδακτικές περιόδους των 30 λεπτών. Από την 3 έως P5, η Γλώσσα II διδάσκεται για τρεις ώρες και 45 λεπτά την εβδομάδα, που αντιστοιχούν σε 5 διδακτικές περιόδους των 45 λεπτών.*

Ευρωπαϊκών Σχολείων, των οποίων ο αριθμός είναι αυξανόμενος. Αντανακλά μια κοινή, εναρμονισμένη βάση στον τομέα των σύγχρονων γλωσσών για τα Ευρωπαϊκά Σχολεία, όσον αφορά τους στόχους, το περιεχόμενο και τις μεθόδους. Τα στοιχεία αυτά ήδη εφαρμόζονται από πολλά εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα.

Το πρόγραμμα σπουδών επικεντρώνεται στις δεξιότητες, οι οποίες πρέπει να έχουν αποκτηθεί έως το τέλος της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η εκμάθηση γλωσσών θεωρείται ως μια συνεχής, βήμα προς βήμα μαθησιακή διαδικασία, η οποία λαμβάνει υπόψη την ατομικότητα του μαθητή. Οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη το γνωστικό υπόβαθρο κάθε μαθητή στη γλώσσα και να διαφοροποιούν ανάλογα τη διδασκαλία.

Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει

- μαθησιακές δεξιότητες,
- διδακτικές αρχές – συμπεριλαμβανομένων της δια ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλίας και μάθησης, της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και των πρακτικών μετάβασης (νηπιαγωγείο – δημοτικό – δευτεροβάθμιος κύκλος),
- περιεχόμενο,
- αξιολόγηση – συμπεριλαμβανομένων των δεικτών επίδοσης.

Περιγράφει τις δεξιότητες, που θα αναπτύξουν οι μαθητές ώστε αυτοί να επικοινωνούν αποτελεσματικά. Παράλληλα με την ανάγκη για διαμορφωτική, διαγνωστική και τελική αξιολόγηση της εκμάθησης της δεύτερης γλώσσας από τους μαθητές, προβλέπονται, επίσης, η αυτοαξιολόγηση, καθώς και η ανάπτυξη ατομικών φακέλων (portfolios) των μαθητών.

Το πρόγραμμα σπουδών συνοδεύεται από επιμέρους προγράμματα σπουδών για τις γλώσσες, οι οποίες θα διδάσκονται ως δεύτερη γλώσσα (L2), εστιάζοντας στις ιδιαιτερότητες κάθε γλώσσας και παρέχοντας πρακτική υποστήριξη για διδακτικό σχεδιασμό βάσει του περιεχομένου και παραδειγμάτων καλών πρακτικών.

Το πρόγραμμα σπουδών για όλες τις δεύτερες γλώσσες (L II) τέθηκε σε ισχύ τον Σεπτέμβριο του 2023.

1. ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Τα Ευρωπαϊκά Σχολεία έχουν δύο βασικούς σκοπούς: την παροχή επίσημης εκπαίδευσης και την ενθάρρυνση της προσωπικής ανάπτυξης των μαθητών σε ένα ευρύτερο κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο. Η τυπική εκπαίδευση περιλαμβάνει την απόκτηση ικανοτήτων, γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων σε ποικίλους τομείς. Η προσωπική ανάπτυξη λαμβάνει χώρα σε μια ποικιλία πνευματικών, ηθικών, κοινωνικών και πολιτισμικών πλαισίων. Περιλαμβάνει την επίγνωση κατάλληλης συμπεριφοράς, κατανόηση του περιβάλλοντος στο οποίο ζουν οι μαθητές και ανάπτυξη της προσωπικής τους ταυτότητας.

Αυτοί οι δύο σκοποί καλλιεργούνται στο πλαίσιο μιας αυξημένης ευαισθητοποίησης σχετικά με τον πλούτο του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Η συνειδητοποίηση και η εμπειρία μιας κοινής ευρωπαϊκής ζωής θα πρέπει να οδηγήσει τους μαθητές να επιδεικνύουν τον μεγαλύτερο δυνατό σεβασμό στις παραδόσεις κάθε χώρας και περιοχής της Ευρώπης, αναπτύσσοντας ταυτόχρονα και διατηρώντας τις δικές τους εθνικές ταυτότητες.

Οι μαθητές των Ευρωπαϊκών Σχολείων είναι μελλοντικοί πολίτες της Ευρώπης και του κόσμου. Ως εκ τούτου, χρειάζονται μια σειρά ικανοτήτων/δεξιοτήτων για να ανταποκριθούν στις προκλήσεις ενός ταχέως μεταβαλλόμενου κόσμου. Το 2006, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκριναν το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις Βασικές Δεξιότητες της Διά Βίου Μάθησης.

Το πλαίσιο προσδιορίζει οκτώ βασικές δεξιότητες³ - οι οποίες ορίζονται ως ένας συνδυασμός γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων - τις οποίες χρειάζονται όλα τα άτομα για προσωπική ολοκλήρωση και ανάπτυξη, ενεργό πολιτεότητα, κοινωνική ένταξη και απασχόληση:

1) Δεξιότητα γραμματισμού

2) Πολυγλωσσική δεξιότητα

3) Μαθηματική δεξιότητα και δεξιότητα στους τομείς των φυσικών επιστημών, της τεχνολογίας και της μηχανικής

4) Ψηφιακή δεξιότητα

5) Προσωπική, κοινωνική και μεταγλωσσική δεξιότητα

6) Δεξιότητα του ενεργού πολίτη/ της πολιτειότητας

7) Δεξιότητα επιχειρηματικότητας

8) Δεξιότητα πολιτισμικής επίγνωσης και δεξιότητα έκφρασης

Γενικοί στόχοι για τις Δεύτερες Γλώσσες (L II)

Μεταξύ των γενικών σκοπών που έχουν καθοριστεί από τα Ευρωπαϊκά Σχολεία περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δεξιότητες, οι οποίες είναι ειδικές για τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών:

- να ενισχύουν την αυτοπεποίθηση των μαθητών ως προς την πολιτισμική τους ταυτότητα – το θεμέλιο για την ανάπτυξή τους ως Ευρωπαίοι πολίτες·
- να αναπτύσσουν υψηλό επίπεδο στη μητρική γλώσσα και στις ξένες γλώσσες·
- να ενθαρρύνουν μια ευρωπαϊκή και παγκόσμια οπτική συνολικά και, ιδιαίτερα, στη μελέτη των ανθρωπιστικών επιστημών·
- να προάγουν την ανεκτικότητα, τη συνεργασία, την επικοινωνία και το ενδιαφέρον για τους άλλους εντός και εκτός της σχολικής κοινότητας·
- να καλλιεργούν την προσωπική, κοινωνική και ακαδημαϊκή ανάπτυξη των μαθητών και να τους προετοιμάζουν για το επόμενο επίπεδο εκπαίδευσης.

Ειδικότερα, ο Πρωτοβάθμιος Κύκλος των Ευρωπαϊκών Σχολείων έχει τους εξής στόχους:

- την καλλιέργεια της απόκτησης δεξιοτήτων γραμματισμού από τους μαθητές·
- την παροχή τυπικής εκπαίδευσης οργανωμένης με βάση τα διδασκόμενα γνωστικά αντικείμενα·
- την ενθάρρυνση της προσωπικής ανάπτυξης των μαθητών σε ένα ευρύτερο κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο.

Το πρόγραμμα σπουδών για τη γλώσσα L2 συμβάλλει ουσιαστικά όχι μόνο στην ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων, αλλά και στις κοινωνικές και πολιτειακές δεξιότητες, καθώς και στην πολιτισμική επίγνωση και έκφραση των μαθητών.

Η εκμάθηση γλωσσών προσφέρει στους μαθητές μια ισχυρή βάση για την απόκτηση άλλων γλωσσών και για την ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους.

Οι δεξιότητες αξιολογούνται με βάση τα επίπεδα αναφοράς του Κοινού *Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες (CEFR)* του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Τα τρία πρώτα επίπεδα επίτευξης είναι σχετικά με τη διδασκαλία της δεύτερης γλώσσας (L2) στον Πρωτοβάθμιο Κύκλο:

- A 1 Επίπεδο Εισαγωγής
- A 2 Επίπεδο Βασικής Επικοινωνίας
- B 1 Επίπεδο «Κατωφλίου»

Οι μαθητές που δεν έχουν καθόλου γνώση της δεύτερης γλώσσας, κατά την είσοδό τους στην P1 του Πρωτοβάθμιου Κύκλου, θα πρέπει να φτάσουν στο επίπεδο A2 έως το τέλος του Πρωτοβάθμιου Κύκλου. Οι μαθητές με προχωρημένο επίπεδο γλωσσικής επάρκειας ενδέχεται να φτάσουν στο επίπεδο B1, τουλάχιστον, σε ορισμένους τομείς δεξιοτήτων.

2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

2.1 Γενικές Διδακτικές Αρχές

Η εκμάθηση γλωσσών αποτελεί μέρος μιας ολιστικής διαδικασίας που εμπλέκει όλες τις αισθήσεις. Οι μαθητές θα πρέπει να ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν τη γλώσσα σε πλαίσιο διερευνητικής μάθησης και σχεδίων εργασίας (project-based enquiry).

Ο σχεδιασμός της διδασκαλίας και της μάθησης στη γλώσσα L2 πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις προϋπάρχουσες δεξιότητες, γνώσεις και ανάγκες των μαθητών. Οι εκπαιδευτικοί οφείλουν επίσης να είναι ενήμεροι για την έρευνα και την εξέλιξη στον τομέα της γλωσσικής εκμάθησης, όπως περιγράφεται στο «*Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες: μάθηση, διδασκαλία και αξιολόγηση*». Το Κοινό Πρόγραμμα Σπουδών για τη γλώσσα L2 βασίζεται σε μια δυναμική αντίληψη συνεχούς καλλιέργειας δεξιοτήτων.

Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να δημιουργεί ένα μαθησιακό περιβάλλον, το οποίο κινητοποιεί και διεγείρει το ενδιαφέρον, βασίζεται σε δραστηριότητες/δράσεις και προκαλεί προβληματισμό, συμπεριλαμβανομένων της μοντελοποίησης και της προοδευτικής υποστήριξης (scaffolding) τόσο των νέων γνώσεων και δεξιοτήτων όσο και της προσεκτικής παρακολούθησης της προόδου κάθε μαθητή. Ο μαθητής θα πρέπει να συμμετέχει ενεργά με επίγνωση διαφόρων μαθησιακών διαδικασιών και να διαδραματίζει ενεργό ρόλο σε αυτές.

Το πρόγραμμα σπουδών υιοθετεί τη βασική αρχή ότι η πρώτη γλώσσα αποτελεί το θεμέλιο για την απόκτηση της δεύτερης γλώσσας, ότι η μάθηση στη γλώσσα L1 και στη γλώσσα L2 έχει κοινά χαρακτηριστικά και ότι είναι ζωτικής σημασίας, για να δημιουργούνται σχετικοί συνδετικοί κρίκοι μεταξύ των δύο για τους μαθητές. Η διδασκαλία της δεύτερης γλώσσας θα πρέπει, όπου είναι δυνατόν, να αξιοποιεί υπάρχοντα ή πρόσφατο μαθησιακό πλαίσιο από την τάξη στην οποία διδάσκεται την πρώτη γλώσσα. Η γλωσσική ανάπτυξη πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ολιστική διαδικασία, ώστε η πρόοδος σε έναν τομέα να υποστηρίξει τη μάθηση σε κάποιον άλλον.

Στους νεαρούς μαθητές, στα αρχικά στάδια, οι δεξιότητες πρόσληψης (ακρόαση και ανάγνωση) είναι συνήθως πιο ανεπτυγμένες από τις παραγωγικές δεξιότητες (ομιλία και γραφή), με κάθε μία από τις βασικές δεξιότητες να μπορεί να εξελίσσεται με διαφορετικό ρυθμό. Η ακρόαση και η ομιλία προηγούνται της ανάγνωσης και της γραφής. Η προφορική επικοινωνία αποτελεί, επομένως προαπαιτούμενο για τις υπόλοιπες πτυχές της γλωσσικής ανάπτυξης. Μια αρχική «περίοδος σιωπής» (μη προφορικής γλωσσικής ανταπόκρισης) είναι κοινό χαρακτηριστικό της απόκτησης δεύτερης γλώσσας. Πρόκειται για μια περίοδο ενεργούς απορρόφησης νέων ήχων και δομών, η οποία θα πρέπει να αναγνωρίζεται ως φυσιολογικό στάδιο εξέλιξης. Οι μαθητές που μαθαίνουν δεύτερη γλώσσα, στα αρχικά στάδια κατανοούν περισσότερα από όσα μπορούν να εκφράσουν.

Η εκμάθηση και η αγάπη για μια νέα γλώσσα δεν επιτυγχάνονται μόνο μέσω της απόκτησης γλωσσικών δεξιοτήτων. Ο εκπαιδευτικός οφείλει να διασφαλίζει ότι η γλωσσική μάθηση συνδέεται

και επιτυγχάνεται μέσα από την εκτίμηση του πολιτισμού και της λογοτεχνίας της γλώσσας-στόχου. Οι γλωσσικές δεξιότητες μπορούν να αποτελέσουν ένα επιπλέον εργαλείο για την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης, της προθυμίας, της ευαισθησίας και της ανάπτυξης της ανεξάρτητης σκέψης. Αυτά μπορούν να επιτευχθούν μέσω διαφοροποιημένων, συνδεδεμένων μεταξύ τους και διαθεματικών προσεγγίσεων, οι οποίες προσφέρουν ευκαιρίες για νέες εμπειρίες, σε συνδυασμό με τις ανάγκες και τις δυνατότητες έκφρασης των μαθητών.

2.2 Ειδικές Διδακτικές Αρχές για τη Διδασκαλία και Μάθηση Γλωσσών

Οι αρχές αυτές μπορούν να προσδιοριστούν ως εξής:

- χρήση της γλώσσας-στόχου για τη διδασκαλία της ίδιας γλώσσας,
- παροχή επικοινωνιακού πλαισίου για τη γλωσσική μάθηση,
- διδασκαλία της γλώσσας-στόχου στο πλαίσιο της σύνταξης και της σημασιολογίας,
- ρητή σύνδεση της νέας γλώσσας που διδάσκεται με τη γλωσσική γνώση, η οποία έχει ήδη κατακτηθεί,
- εξασφάλιση επαρκούς διδακτικής έμφασης στην ακρόαση, την ομιλία και τη χρήση της γλώσσας-στόχου στο συγκεκριμένο,
- διδασκαλία των γλωσσικών δεξιοτήτων (προφορικός λόγος, ανάγνωση και γραφή) με ολοκληρωμένο τρόπο και
- παροχή στους μαθητές επαρκών ευκαιριών για εφαρμογή της γλώσσας-στόχου με διαθεματικό τρόπο.

Κατά την εφαρμογή αυτών των ειδικών διδακτικών αρχών, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις ανάγκες κάθε μαθητή, μέσω της διαφοροποίησης.

2.2.1 Διαφοροποίηση

Η ατομικότητα του μαθητή πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στη διδακτική διαδικασία.

Η διδασκαλία της γλώσσας L2 οφείλει να λαμβάνει υπόψη τις διαφορετικές μαθησιακές προϋποθέσεις και τις μαθησιακές διαθέσεις κάθε μαθητή στα Ευρωπαϊκά Σχολεία, όπως:

- ενδιαφέρον / κινητοποίηση
- μαθησιακή δυνατότητα / ετοιμότητα
- βαθμός αυτονομίας

Συνεπώς, η διδασκαλία της γλώσσας L2 προσαρμόζει τις μαθησιακές συνθήκες ανάλογα, για παράδειγμα μέσω διαφοροποιημένου σχεδιασμού:

- του μαθησιακού περιεχομένου
- του μαθησιακού στυλ
- του όγκου δουλειάς
- του ρυθμού μάθησης
- του μαθησιακού χώρου
- του τρόπου οργάνωσης της εργασίας (π.χ. εργασία σε ζεύγη, μικρές ομάδες, με ολόκληρη την τάξη)
- της αυτοκατευθυνόμενης μάθησης

Ιδιαίτερες γλωσσικές συνθήκες πρέπει, επίσης, να λαμβάνονται υπόψη, όπως μαθητές των οποίων η μητρική γλώσσα δεν χρησιμοποιεί το λατινικό αλφάβητο ενδέχεται να χρειαστεί να εμπλακούν σε πρώιμη γραφή.

Η εκμάθηση της γλώσσας L2 είναι μια ατομική διαδικασία απόκτησης γνώσεων και δεξιοτήτων, η οποία πραγματοποιείται μέσα από προσωπικές μαθησιακές διαδρομές. Οι συνθήκες διδασκαλίας πρέπει να ανταποκρίνονται σε αυτές τις απαιτήσεις. Οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τα διαφορετικά μαθησιακά στυλ και το επίπεδο επάρκειας των μαθητών. Έτσι, θα προσαρμόζουν ανάλογα τις συνθήκες διδασκαλίας και τις μαθησιακές δραστηριότητες. Οι δραστηριότητες που ανατίθενται πρέπει πάντοτε να υποστηρίζουν τη μαθησιακή πρόοδο.

2.2.2 Μετάβαση (ΚΥΚΛΟΙ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ – ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ – ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ)

Η εκμάθηση γλωσσών είναι ένα ταξίδι. Το εκπαιδευτικό σύστημα των Ευρωπαϊκών Σχολείων σηματοδοτείται από δύο σημαντικά ορόσημα σε αυτό το ταξίδι — τη μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό (Πρωτοβάθμιο Κύκλος) και τη μετάβαση από τον Πρωτοβάθμιο στον Δευτεροβάθμιο Κύκλο εκπαίδευσης. Σε καθένα από αυτά τα δύο ορόσημα, είναι σημαντικό οι εκπαιδευτικοί να αξιολογούν την πρόοδο των μαθητών και να διασφαλίζουν ότι το επόμενο στάδιο της μαθησιακής πορείας εξελίσσεται σταδιακά και ομαλά.

2.2.2.1 ΜΕΤΑΒΑΣΗ: ΚΥΚΛΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ – ΚΥΚΛΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ (ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ)

Τα μικρά παιδιά συχνά εισέρχονται στα Ευρωπαϊκά Σχολεία με πλούσιες και ποικίλες γλωσσικές δεξιότητες, γεγονός που τους προσφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα τόσο στην εντός όσο και στην εκτός του σχολείου ζωή.

Η γλωσσική επίγνωση από πρώιμη ηλικία προάγει το ευρωπαϊκό πνεύμα, ενισχύει το κίνητρο, βελτιώνει τη στάση απέναντι στη μάθηση και αναπτύσσει τη δεξιότητα επικοινωνίας σε άλλες γλώσσες.

Η πολυγλωσσία και η μάθηση μέσω μιας γλώσσας διαφορετικής από την «κυρίαρχη» γλώσσα του μαθητή, αποτελούν βασικές προτεραιότητες των Ευρωπαϊκών Σχολείων. Τα Ευρωπαϊκά Σχολεία προσφέρουν στους μαθητές επαφή με τις γλώσσες που μαθαίνουν, καθώς και με άλλες ξένες γλώσσες, ενισχύοντας έτσι τη θετική στάση των μαθητών απέναντι στη μαθησιακή διαδικασία. Αυτό το ευνοϊκό περιβάλλον είναι καθοριστικό για την επιτυχή εκμάθηση ξένων γλωσσών. Τα γνωστικά οφέλη της εκμάθησης πρόσθετων γλωσσών καθίστανται προσβάσιμα σε όλους.

Το νηπιαγωγείο καλλιεργεί την επίγνωση των παιδιών ως προς τη γλωσσική ποικιλομορφία, μέσω της πρώτης τους επαφής με την πολυγλωσσία σε σχολικό πλαίσιο. Αυτή η επίγνωση στοχεύει, μεταξύ άλλων, στην ενίσχυση του ευρωπαϊκού πνεύματος και της πολυγλωσσίας. Δίνεται έμφαση στη γλωσσική επίγνωση ως προτεραιότητα και ως βάση για την επιτυχή ανάπτυξη της γλωσσικής ποικιλίας του παιδιού.

Οι δραστηριότητες γλωσσικής επίγνωσης οργανώνονται στο νηπιαγωγείο σύμφωνα με τις τοπικές συνθήκες και ανάγκες του σχολείου. Οι δεξιότητες και τα μαθησιακά αποτελέσματα που σχετίζονται με τη γλωσσική επίγνωση ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σπουδών του νηπιαγωγείου.

- Η γλωσσική επίγνωση αναπτύσσει:
- ευαισθητοποίηση και θετική προδιάθεση προς διαφορετικές γλώσσες και πολιτισμούς

- μεγαλύτερη δημιουργικότητα και ευελιξία σκέψης
- ευαισθησία σε διαφορετικούς τρόπους επικοινωνίας
- κάτι περισσότερο από μια απλή χρήση του λεξιλογίου - προσφέρει βαθύτερη κατανόηση του πλούτου άλλων πολιτισμών
- συγκέντρωση, μνήμη και λογική σκέψη.

Οι ευκαιρίες για γλωσσική επίγνωση είναι αφενός προσεκτικά σχεδιασμένες από τον εκπαιδευτικό και αφετέρου αυθόρμητες, μέσα στο πλαίσιο του νηπιαγωγείου, που αποτελεί ένα ενεργό και μαθησιακό περιβάλλον.

Οι γονείς διαδραματίζουν, επίσης, σημαντικό ρόλο σε αυτό το πλαίσιο· ως οι πρώτοι παιδαγωγοί του παιδιού και ως άριστοι χρήστες των γλωσσών που ομιλούνται στο οικογενειακό πλαίσιο, μπορούν να υποστηρίξουν την ανάπτυξη της γλωσσικής εκμάθησης και εκτός του εκπαιδευτικού πλαισίου.

Γλωσσική Επίγνωση σε 10 Σημεία-Κλειδιά

Ενίσχυση της γλωσσικής επίγνωσης των παιδιών στο νηπιαγωγείο	<p>Γενικοί στόχοι</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ανάπτυξη της γλωσσικής επίγνωσης και υποστήριξη της ανάπτυξης της γλωσσικής ποικιλίας τόσο στη μητρική/κυρίαρχη γλώσσα όσο και σε άλλες γλώσσες. ▪ Ανάπτυξη της φυσικής δυνατότητας για εκμάθηση γλωσσών.
2 Τα κύρια οφέλη της πρώιμης εκμάθησης γλωσσών.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αυξημένη περιέργεια για τις γλώσσες. ▪ Ενισχυμένη επικοινωνιακή επίγνωση. ▪ Ευαισθητοποίηση και θετική προδιάθεση προς άλλες γλώσσες και πολιτισμούς. ▪ Δεν πρόκειται για τυπική διδασκαλία γλώσσας· η γλωσσική επίγνωση πρέπει να αναπτύσσεται ολιστικά, μέσω των διαφορετικών γνωστικών περιοχών.
3 Ανάπτυξη εγκάρσιων γνωστικών δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Η γλωσσική επίγνωση συμβάλλει στη γνωστική ανάπτυξη των μαθητών μέσω δραστηριοτήτων επικοινωνίας, οι οποίες προάγουν όχι μόνο τις γλωσσικές δεξιότητες, αλλά και τη μνήμη και τη συγκέντρωση. Προάγει, επίσης, συνολικά την ανάπτυξη του παιδιού. ▪ Η πρώιμη γλωσσική επίγνωση συμβάλλει, επιπρόσθετα, στην ανάπτυξη της επίγνωσης του παιδιού για τους άλλους και στην εισαγωγή της πολυγλωσσικής και διαπολιτισμικής εκπαίδευσης από νεαρή ηλικία. Προάγει επίσης την κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού.
4 Η «ακουστική πλαστικότητα» των μικρών παιδιών	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ο νεαρός εγκέφαλος δεν έχει ακόμη σταθεροποιήσει πλήρως τη χρήση της μητρικής γλώσσας και,

	επομένως, μπορεί να δέχεται και να αναπαράγει ευκολότερα διαφορετικούς ήχους.
5 Η μάθηση μέσω του παιχνιδιού έχει ιδιαίτερη αξία	<ul style="list-style-type: none"> Το παιχνίδι αποτελεί το σημαντικότερο μέσο μάθησης για τα μικρά παιδιά· είναι κρίσιμο να αυξηθούν οι παιγνιώδεις δραστηριότητες για την ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων.
6 Ένα περιβάλλον φροντίδας	<ul style="list-style-type: none"> Είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον, κατά τη διάρκεια των γλωσσικών διαδικασιών, το οποίο να σέβεται τη μαθησιακή ετοιμότητα του παιδιού. Ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνει και επιβραβεύει τακτικά τις προσπάθειες του παιδιού να μιλήσει.
7 Η σημασία της επανάληψης	<ul style="list-style-type: none"> Είναι σημαντικό το παιδί να έχει τακτική πρόσβαση σε αυτές τις γλωσσικές διαδικασίες, μέσω ρουτίνας και επαναλαμβανόμενων δραστηριοτήτων.
8 Ενεργοποίηση όλων των αισθητηριακών δυνατοτήτων του παιδιού	<ul style="list-style-type: none"> Το παιδί αναπτύσσει επίγνωση της μελωδίας και του ρυθμού κάθε γλώσσας μέσω του σώματος, της φωνής και των κινήσεων του.
9 Διδασκαλία προσαρμοσμένη στις ανάγκες των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> Ο εκπαιδευτικός επιλέγει όσο το δυνατό περισσότερες / καταλληλότερες δραστηριότητες πρώιμης μάθησης και τις προσαρμόζει στο επίπεδο του παιδιού, με σεβασμό στις ανάγκες του.
10 Συνεχής ενίσχυση της δεξιότητας διάκρισης και παραγωγής λόγου	<ul style="list-style-type: none"> Κάθε γλώσσα έχει τον δικό της ρυθμό, τόνο και τα δικά της φωνολογικά χαρακτηριστικά. Η επανάληψη και η άρθρωση μιας λέξης ή ενός ήχου μιας ξένης γλώσσας βοηθούν τους μαθητές να εξασκούνται και να διατηρούν σε καλό βαθμό την δεξιότητα να διακρίνουν ή να παράγουν ήχους και λέξεις προφορικά.

Είναι σημαντικό αυτές οι δραστηριότητες γλωσσικής επίγνωσης να συνεχίζονται και στο δημοτικό, καθώς και στα μαθήματα της δεύτερης γλώσσας (L2).

2.2.2.2. ΜΕΤΑΒΑΣΗ: ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟ ΣΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟ ΚΥΚΛΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Κάθε ένα από τα Ευρωπαϊκά Σχολεία διαθέτει ένα σαφές πλαίσιο για την καθοδήγηση της μετάβασης των μαθητών από τον Πρωτοβάθμιο στον Δευτεροβάθμιο Κύκλο εκπαίδευσης. Οι δραστηριότητες που υποστηρίζουν την ομαλή μετάβαση των μαθητών όσον αφορά τη Δεύτερη Γλώσσα (L2) θα πρέπει να εντάσσονται σε αυτό το πλαίσιο.

Γενική επικοινωνία μεταξύ Πρωτοβάθμιου και Δευτεροβάθμιου Κύκλου εκπαίδευσης σχετικά με τη L2

Λαμβάνοντας υπόψη τη συχνή εναλλαγή εκπαιδευτικών, θα πρέπει να πραγματοποιείται ετήσια συνάντηση για τη συζήτηση γενικών θεμάτων που αφορούν τη διδασκαλία και τη μάθηση της L2 κατά τη μετάβαση από την P5 στην S1. Η συνάντηση αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει θέματα, όπως:

- Τους δείκτες επίδοσης της P5 και τις προσδοκίες της S1 ως προς το περιεχόμενο.
- Τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται και στους δύο κύκλους.
- Την προσαρμογή των διδασκομένων τώρα μαθητών της S1 στη L2 στο πλαίσιο του Δευτεροβάθμιου Κύκλου εκπαίδευσης.

Ειδική επικοινωνία μεταξύ Πρωτοβάθμιου και Δευτεροβάθμιου Κύκλου εκπαίδευσης σε ό,τι αφορά τη γλώσσα L2

Από την αρχή του τρίτου τριμήνου στην P5:

- Οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν τη γλώσσα L2 θα πρέπει να αρχίσουν να συζητούν με τους μαθητές τους τη μετάβαση της γλώσσας L2 στην τάξη S1· τι θα παραμείνει ίδιο και τι θα αλλάξει, συμπεριλαμβανομένης της αυξανόμενης έμφασης στην ανάγνωση και γραφή, καθώς και των πιθανών διαφορών στις διδακτικές προσεγγίσεις. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει, επίσης, να ενθαρρύνουν τους μαθητές να προβληματιστούν σχετικά με την αντίληψή τους για τον εαυτό τους ως διδασκομένους γλώσσες. Η μετάβαση από τον Πρωτοβάθμιο στον Δευτεροβάθμιο Κύκλο εκπαίδευσης αποτελεί ευκαιρία για τους εκπαιδευτικούς να επανεξετάσουν - και αν χρειαστεί να αναδιαμορφώσουν - την αντίληψη των μαθητών για τον εαυτό τους ως μαθητές που διδάσκονται γλώσσες και πώς αυτή μπορεί να εξελιχθεί. Οι εκπαιδευτικοί της S1 θα πρέπει να συνεχίσουν αυτές τις συζητήσεις στην αρχή της S1 και να τις συζητήσουν με τους εκπαιδευτικούς της P5 στην ετήσια συνάντηση στην αρχή του σχολικού έτους.
- Οι εκπαιδευτικοί της P5 θα πρέπει να συζητήσουν με τους μαθητές και να τους διδάξουν να χρησιμοποιούν σωστά τις οδηγίες που θα τους δίνονται στα μαθήματα L2 της S1.
- Οι εκπαιδευτικοί/μαθητές της S1 θα μπορούσαν να επισκεφθούν τάξεις στις οποίες διδάσκεται το μάθημα της L2 στην P5 και να συζητήσουν την εμπειρία τους από την S1. Οι μαθητές της P5 θα μπορούσαν να επισκεφθούν τάξεις της S1 και να αφιερώσουν χρόνο κατά τη διάρκεια των μαθημάτων τους για να συζητήσουν τις εμπειρίες τους.
- Θα μπορούσε να υλοποιηθεί ένα κοινό έργο μεταξύ των μαθητών της P5 και της S1· αυτό θα βοηθούσε τους μαθητές της P5 να κατανοήσουν τις προσδοκίες και τις προσεγγίσεις του Δευτεροβάθμιου Κύκλου. Τέτοια έργα θα πρέπει, επίσης, να αναδεικνύουν την Ευρωπαϊκή Διάσταση και να πραγματοποιούνται με πνεύμα ενίσχυσης της γλωσσικής επίγνωσης των μαθητών, γιορτάζοντας τη γλωσσική μάθηση γενικότερα.
- Θα πρέπει να πραγματοποιούνται συναντήσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών L2 του Δευτεροβάθμιου και του Πρωτοβάθμιου Κύκλου εκπαίδευσης για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την πρόοδο των μαθητών και την αυτοαντίληψή τους ως μαθητές γλωσσών. Αυτή η ανταλλαγή θα πρέπει να περιλαμβάνει παραδείγματα μαθησιακής πορείας των μαθητών, συμπεριλαμβανομένων τυχόν γλωσσικών portfolios που διατηρούνται (στο σχολείο).
- Οποιοσδήποτε συναντήσεις πραγματοποιούνται με τους γονείς των μαθητών της P5 σχετικά με τη μετάβαση γενικά, θα πρέπει να περιλαμβάνουν συζητήσεις για τη γλώσσα L2, ιδιαίτερος όσον αφορά τις προσδοκίες.

2.2.3 Εξ Αποστάσεως Διδασκαλία και Μάθηση της Γλώσσας II

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η *δια ζώσης* διδασκαλία και μάθηση ενδέχεται να ανασταλεί και η παιδαγωγική συνέχεια θα πρέπει τότε να διασφαλιστεί, μέσω της εξ αποστάσεως διδασκαλίας και μάθησης. Κάθε σχολείο οφείλει να χρησιμοποιεί την πιο πρόσφατη έκδοση της «*Πολιτικής Εξ Αποστάσεως Διδασκαλίας και Μάθησης*» των Ευρωπαϊκών Σχολείων για την οργάνωση αυτής της μορφής εκπαίδευσης. Η εν λόγω πολιτική καθορίζει τις απαιτήσεις για τη διατήρηση της παιδαγωγικής συνέχειας, σύμφωνα με τους στόχους, τις επιδιώξεις και τις εκπαιδευτικές αρχές του συστήματος.

Η παιδαγωγική συνέχεια είναι απαραίτητη, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι μαθητές συνεχίζουν τις σχολικές δραστηριότητες που τους επιτρέπουν να προοδεύουν στη μαθησιακή τους πορεία. Οι προτεινόμενες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων τακτικών συναντήσεων στο πλαίσιο σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, αποτελούν φυσική συνέχεια όσων έχουν ήδη πραγματοποιηθεί στην τάξη ή/και ενδεχόμενη προετοιμασία για όσα θα ακολουθήσουν μετά την επιστροφή των μαθητών στη *δια ζώσης* εκπαίδευση.

Χαρακτηριστικά

1 Κατευθυντή ριες Αρχές	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Δίνεται έμφαση στην παροχή δομημένων ευκαιριών για συμμετοχή σε καθοδηγούμενες δραστηριότητες που σχετίζονται με το πρόγραμμα σπουδών, διατηρώντας παράλληλα την αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών. ▪ Θα πρέπει να είναι εφικτή η ολοκλήρωση των ανατιθέμενων εργασιών εντός κατάλληλου χρονικού πλαισίου, το οποίο πρέπει να δηλώνεται με σαφήνεια και να προσαρμόζεται στο επίπεδο των μαθητών. ▪ Όλες οι προτεινόμενες δραστηριότητες πρέπει να παρουσιάζονται με απλή γλώσσα, κατανοητή όχι μόνο από τους μαθητές, αλλά και από όλα τα μέλη της οικογένειας (ενήλικα άτομα ή μεγαλύτερα αδέρφια, ξαδέλφια, παππούδες και γιαγιάδες) που ενδέχεται να έχουν γλωσσικό υπόβαθρο στη γλώσσα L2 και να βοηθούν τους μαθητές ή να επικοινωνούν μαζί τους μέσω της L2. ▪ Τα κριτήρια επιτυχίας πρέπει να κοινοποιούνται με απλή γλώσσα· αυτό θα βοηθήσει στην ενεργή συμμετοχή των παιδιών στις δραστηριότητες και θα ενισχύσει την αίσθηση ικανοποίησης. ▪ Για να διευκολυνθεί και να προετοιμαστεί το διαδικτυακό μάθημα και να ενισχυθεί η περιέργεια των μαθητών γι' αυτό, είναι ιδιαίτερα χρήσιμο να παρέχεται στους μαθητές πληροφοριακό υλικό και έγγραφα εκ των προτέρων («ανεστραμμένη τάξη»). ▪ Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να ενθαρρύνουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών. Στην τάξη, αυτές οι αλληλεπιδράσεις συμβαίνουν με φυσικό τρόπο· οι μαθητές μιλούν για τα Σαββατοκύριακά τους, ανταλλάσσουν νέα, γελούν κλπ. Όλες αυτές οι στιγμές είναι ουσιώδεις για τη συνοχή της ομάδας και καλλιεργούν ένα θετικό μαθησιακό περιβάλλον για τους μαθητές.
2 Απόλαυση στη μάθηση	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ένα εξ αποστάσεως πρόγραμμα διδασκαλίας και μάθησης της γλώσσας L2, προσαρμοσμένο για μαθητές του Πρωτοβάθμιου Κύκλου, θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα διαδραστικό. Πρέπει να ενεργοποιεί τις πέντε αισθήσεις και τη φαντασία, καθιστώντας τα

	<p>παιδιά ενεργό μέρος της μαθησιακής διαδικασίας· ένα φιλικό προς τα παιδιά πρόγραμμα τους προσφέρει κάτι να κάνουν! Είναι σημαντικό να εργάζονται σε ένα φιλικό και χαλαρό περιβάλλον.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Η εποικοδομητική και ενθαρρυντική στάση του εκπαιδευτικού είναι απαραίτητη για την ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των μαθητών και της απόλαυσης της εξ αποστάσεως γλωσσικής εκμάθησης. ▪ Ένα καλό εξ αποστάσεως πρόγραμμα γλωσσικής εκμάθησης για μαθητές χρειάζεται ποικιλία δραστηριοτήτων. Είναι ενδιαφέρον να διδάσκεται και να εμπεδώνεται το ίδιο μάθημα με διαφορετικούς τρόπους. Για παράδειγμα, ένα μάθημα για τους αριθμούς μπορεί να διδαχθεί μέσω ενός τραγουδιού. Μπορεί επίσης να διδαχθεί μέσω μιας ιστορίας ή ενός παιχνιδιού, ώστε τα παιδιά να μην κουράζονται από το ίδιο περιεχόμενο, αλλά να έχουν πολλές ευκαιρίες να εξασκηθούν και να εφαρμόσουν όσα έμαθαν (τις γνώσεις τους). ▪ Η αφήγηση ιστοριών είναι ένας καλός τρόπος για να ενεργοποιηθεί η φαντασία των μαθητών. ▪ Είναι σημαντικό να χρησιμοποιείται ποικιλία μέσων και ασκήσεων για τον περιορισμό του χρόνου που βρίσκονται μπροστά στην οθόνη: ανάγνωση, ακρόαση, εξάσκηση, παιχνίδι, ηχογράφηση, παρατήρηση, χειροτεχνία, μαγειρική, ακρόαση της γλώσσας στο περιβάλλον που ομιλείται, φωτογράφιση παραδειγμάτων γραπτού λόγου και νέου λεξιλογίου στο περιβάλλον τους κ.ά.
<p>3 Δομή των διαδικτυακών μαθημάτων με έμφαση στην κοινωνική αλληλεπίδραση</p>	<p>Στιγμές-κλειδιά, κοινές σε όλα τα διαδικτυακά γλωσσικά μαθήματα</p> <p>Οι φάσεις του μαθήματος είναι πολύ παρόμοιες μεταξύ των τάξεων P1/P2/P3 και P4/P5· η ουσιαστική διαφορά έγκειται στο επίπεδο πολυπλοκότητας του υλικού, καθώς και στην προοδευτική εισαγωγή της γραφής.</p> <p>Τελετουργίες Έναρξης</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Υποδοχή των μαθητών: δημιουργία αίσθησης του «ανήκειν» <ul style="list-style-type: none"> ○ Οι μαθητές πρέπει να καλωσορίζονται ατομικά κατά την άφιξή τους· ενώ στη δια ζώσης τάξη η αλληλεπίδραση είναι αυθόρμητη, στο διαδικτυακό περιβάλλον ο εκπαιδευτικός πρέπει να τη διευκολύνει ενεργά, ενθαρρύνοντας τους μαθητές να μιλήσουν ανεπίσημα μεταξύ τους. ○ Στην αρχή του μαθήματος πρέπει να υπάρχει προβλέψιμο μοτίβο δραστηριοτήτων για την έναρξη της συνεδρίας, όπως: ▪ Κοινοποίηση νέων, όπου ο εκπαιδευτικός μπορεί να μοιραστεί κάτι ή να προκαλέσει την περιέργεια των μαθητών με μια ενδιαφέρουσα ερώτηση. ▪ Επανεστίαση στη γλώσσα μέσω μοντελοποίησης από τον εκπαιδευτικό για ανακεφαλαίωση του προηγούμενου μαθήματος. ▪ Έναρξη του μαθήματος με ομαδικές ρουτίνες με τραγούδια, ποιήματα και παιχνίδια. <p>Περιεχόμενο Μαθήματος</p>

- Το ήδη διδαγμένο περιεχόμενο μπορεί να επαναληφθεί μέσω παιχνιδιών, στα οποία όλοι οι μαθητές συνεργάζονται για να ολοκληρωθούν και τα αποτελέσματα καταγράφονται, ώστε να τίθεται ένας νέος στόχος σε κάθε μάθημα. Αυτά τα παιχνίδια απαιτούν τη συμμετοχή όλων και την καλή συνεργασία μεταξύ τους. Αυτά τα παιχνίδια συνεργασίας είναι ιδιαίτερα χρήσιμα σε διαδικτυακό περιβάλλον, όπου οι μαθητές είναι απομακρυσμένοι από τους συμμαθητές τους. Μπορεί, για παράδειγμα, να αξιοποιηθεί το οικιακό περιβάλλον, ζητώντας από τους μαθητές να φέρουν καθημερινά αντικείμενα μπροστά στην οθόνη.
- Τα μαθήματα πρέπει να ξεκινούν με ήδη γνωστό περιεχόμενο· αυτό ενθαρρύνει τους μαθητές να χρησιμοποιούν τη γλώσσα που έχουν ήδη μάθει για να δημιουργούν δικές τους προτάσεις. Πρόκειται για δραστηριότητα που ενισχύει την αυτοπεποίθηση και είναι ιδιαίτερα χρήσιμη σε διαδικτυακό περιβάλλον, όπου οι μαθητές βρίσκονται σε διαφορετικό χώρο από τους συμμαθητές τους.
- Το νέο περιεχόμενο πρέπει να εισάγεται, συνδέοντάς το με σαφήνεια με το ήδη γνωστό· η χρήση οπτικών μέσων είναι ακόμη πιο σημαντική στο διαδικτυακό περιβάλλον, τόσο για τη διδασκαλία όσο και για την κατανόηση, ενδεικτικά, οι μαθητές ζωγραφίζουν emoji για να δείξουν κατανόηση, δείχνουν τις απαντήσεις τους και βλέπουν τις απαντήσεις των άλλων.
- Οι μαθητές πρέπει να συμμετέχουν σε ασκήσεις και κουίζ που απαιτούν συνεργασία.
- Καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος πρέπει να υπάρχουν τακτικές ανακεφαλαιώσεις, που σηματοδοτούν τις διαφορετικές φάσεις του μαθήματος και επιτρέπουν την εμπέδωση.
- Η φωνητική παραγωγή βοηθά στην ανάπτυξη φωνολογικής επίγνωσης.

Τελετουργίες Λήξης

- Ανάκληση όλων εκείνων των σημείων, τα οποία ήταν δύσκολα/εύκολα/ευχάριστα/ενδιαφέροντα/βαρετά.
- Παροχή ανατροφοδότησης στους μαθητές σχετικά με το μάθημα, συμπεριλαμβανομένων παρατηρήσεων για την επίδοση, την πρόοδο και τη συμμετοχή τους. Οι μαθητές που συνέβαλαν σημαντικά μπορούν να επαινεθούν· αυτό μπορεί να αφορά την επίδοση, την πρόοδο, την προσπάθεια ή την υποβολή σημαντικής ή ενδιαφέρουσας ερώτησης.
- Ενθάρρυνση των μαθητών να παρέχουν ανατροφοδότηση ο ένας στον άλλον.
- Υπόδειξη/ανάδειξη του σημείου εκκίνησης για το επόμενο μάθημα.
- Πρόκληση ή υποβολή ενδιαφέρουσας ερώτησης για προβληματισμό ή διερεύνηση πριν από το επόμενο μάθημα.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Πρόσκληση στους μαθητές να ετοιμάσουν ασκήσεις για τους συμμαθητές τους, που βασίζονται στη μελέτη του μαθήματος, και να τις χρησιμοποιήσουν στην αρχή του επόμενου. ▪ Ολοκλήρωση του μαθήματος με ομαδικές ρουτίνες, όπως: τραγούδια, ποιήματα και παιχνίδια.
<p>4 Δραστηριότητες περιεχομένου μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Στο μέτρο του δυνατού, τα διαδικτυακά μαθήματα θα πρέπει να διασφαλίζουν την εκπαιδευτική συνέχεια εντός του προγράμματος σπουδών. ▪ Ωστόσο, αξιοποιώντας τις δυνατότητες οπτικοποίησης στη διαδικτυακή μάθηση, μπορεί να εξεταστεί η χρήση των Εικαστικών και της Φυσικής Αγωγής ως μέσον για τη διδασκαλία της γλώσσας. Και στις δύο περιπτώσεις, η σημαντική οπτικοποιημένη και ενεργητική διάσταση αυτών των μαθημάτων ενισχύει τη συμμετοχή των μαθητών, επιτρέπει την έκθεσή τους στη ροή της γλώσσας και προσφέρει ένα πλαίσιο γλωσσικής κατανόησης. ▪ Επιπλέον, μπορούν να προταθούν δραστηριότητες που συνδέονται με άλλα γνωστικά αντικείμενα: η εκτέλεση ενός πειράματος στις φυσικές επιστήμες ή στην τεχνολογία για τη σύνδεση του λόγου με την πράξη, η καλλιτεχνική δημιουργία, η εκμάθηση ενός τραγουδιού, η παρακολούθηση ενός βίντεο-ρεπορτάζ προσαρμοσμένου στην ηλικία του παιδιού στο μάθημα «Ανακαλύπτω τον Κόσμο» κ.ά. Οι μαθητές μπορεί να κληθούν να απαντήσουν σε μερικές ερωτήσεις στο πλαίσιο αυτής της εργασίας.
<p>5 Ένα πολυαισθητη ριακό περιβάλλον</p>	<p>Υιοθέτηση πολυαισθητηριακής προσέγγισης στη διδασκαλία και εκμάθηση γλωσσών</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Το διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον ενισχύει την ανάπτυξη των δεξιοτήτων πρόσληψης της γλώσσας· οι μαθητές, λόγω της απόστασης, χρειάζεται να ακούν πιο προσεκτικά, ενώ το διαδικτυακό πλαίσιο προσφέρει δυνατότητες οπτικοποίησης, που εμπλουτίζουν τη μαθησιακή εμπειρία. ▪ Η χρήση της κιναισθησίας (αξιοποίηση αισθητηριακών καναλιών: όραση, ακοή, αφή, γεύση, ακόμη και όσφρηση – εφόσον υπάρχει η δυνατότητα) επιτρέπει την ενσωμάτωση των συναισθημάτων στη μαθησιακή διαδικασία και ενισχύει την απομνημόνευση. Έτσι, η παντομίμα και η παρακολούθηση παντομίμας, η σύνδεση της χειρονομίας με τον λόγο, του χρώματος με τη φύση ή τη λειτουργία, του τραγουδιού με το κείμενο, της γεύσης με μια συνταγή, της εικόνας με μια λέξη, το κλείσιμο των ματιών για καλύτερη ακρόαση, η σίγαση του ήχου για καλύτερη παρατήρηση, η αφή για βαθύτερη κατανόηση, το χτύπημα για καλύτερο ρυθμό - όλα αποτελούν τρόπους αξιοποίησης των αισθήσεων για τον εμπλουτισμό της αντίληψης, για την ενδυνάμωση των μαθησιακών σταδίων και την ενίσχυση της απομνημόνευσης. ▪ Μερικές φορές αρκεί μια χειρονομία (κιναισθητική υπενθύμιση) για να βοηθήσει τους μαθητές να θυμηθούν προηγούμενες γνώσεις.

	<p>Ορισμένες χειρονομίες και κινήσεις μπορούν να συνδεθούν με συγκεκριμένη γλώσσα (λεξιλόγιο, φράσεις, ήχους). Οι ίδιες χειρονομίες πρέπει να χρησιμοποιούνται με συνέπεια από τον εκπαιδευτικό, ώστε να ενισχύουν αποτελεσματικά τη μαθησιακή διαδικασία.</p>
<p>6 Δομή Μαθήματος</p>	<p>Με σεβασμό στις οδηγίες του σημείου 3 σχετικά με τη δομή των διαδικτυακών μαθημάτων, υπάρχουν διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους οι εκπαιδευτικοί μπορούν να οργανώσουν το μάθημα· μπορούν να επιλέξουν έναν ή περισσότερους από αυτούς τους τρόπους στο ίδιο μάθημα.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ο εκπαιδευτικός μπορεί να εργαστεί με ολόκληρη την τάξη πάνω στην ίδια δραστηριότητα· είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι κάθε μάθημα πρέπει να ξεκινά με ομαδική συζήτηση μεταξύ του εκπαιδευτικού και όλων των μαθητών. ▪ Ο εκπαιδευτικός μπορεί να εργαστεί με ομάδες μαθητών, ενώ οι υπόλοιποι μαθητές εργάζονται ανεξάρτητα σε ομάδες ή ατομικά. Όλοι οι μαθητές μπορεί να εργάζονται πάνω στην ίδια δραστηριότητα ή η δραστηριότητα να διαφοροποιείται, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες διαφορετικών ομάδων ή ατόμων μέσα στην τάξη. Όταν εφαρμόζεται αυτή η προσέγγιση, είναι σημαντικό να πραγματοποιούνται τακτικές ομαδικές συζητήσεις για την ενίσχυση των μαθητών, την επανασύνδεση με το περιεχόμενο, την ανταλλαγή απόψεων για τη μαθησιακή διαδικασία, την αυτοαξιολόγηση και την υποβολή ερωτήσεων. ▪ Παρόλο που το διαδικτυακό μάθημα προσφέρει άμεση επαφή μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή, ο εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει να χρησιμοποιήσει βίντεο, ηχητικό υλικό ή άλλους διαδικτυακούς μαθησιακούς πόρους για την εισαγωγή, επεξήγηση, εμπέδωση ή εφαρμογή συγκεκριμένου σημείου του μαθήματος. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το εκπαιδευτικό υλικό δεν πρέπει να κυριαρχεί στο μάθημα εις βάρος της αλληλεπίδρασης μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή. Μια άλλη αποτελεσματική προσέγγιση είναι οι μαθητές να αλληλεπιδρούν με τον διαδικτυακό μαθησιακό πόρο κατά τη διάρκεια της ομαδικής ή ατομικής εργασίας τους στο πλαίσιο του μαθήματος. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ανάλογα με τον πόρο, ο εκπαιδευτικός μπορεί να αποφασίσει να τον χρησιμοποιήσει ως βάση για ασύγχρονο βιντεομάθημα. Η ποικιλία και το εύρος των διαδικτυακών μαθησιακών πόρων για τους μαθητές είναι πιθανό να αποδειχθούν ιδιαίτερα ελκυστικά· πράγματι, ο εκπαιδευτικός μπορεί να αφιερώσει χρόνο σε ένα μάθημα για να ενισχύσει το ενδιαφέρον και την περιέργεια των μαθητών για έναν διαδικτυακό πόρο που θα χρησιμοποιηθεί σε επόμενο μάθημα (βλ. επίσης σημείο 9 του παρόντος κεφαλαίου για επιπλέον οδηγίες σχετικά με τα ψηφιακά εργαλεία και τη χρήση τους).
<p>7 Οικιακό περιβάλλον</p>	<p>Το οικιακό περιβάλλον πρέπει να αποτελεί πλαίσιο μάθησης (σε εξ αποστάσεως εκπαιδευτική συνθήκη).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Η ενίσχυση της εξ αποστάσεως μαθησιακής διαδικασίας, μέσω της ανάθεσης ενεργών δραστηριοτήτων στο σπίτι, ενθαρρύνει τους μαθητές να χρησιμοποιούν τη γλώσσα L2, για παράδειγμα, δημιουργώντας

	<p>παιχνίδια ρόλων με τα μέλη της οικογένειας. Ανάλογα με τις υπάρχουσες συνθήκες, μπορεί να είναι εφικτό για ορισμένες οικογένειες να παρουσιάσουν τις δραματοποιήσεις τους διαδικτυακά, κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Οι μαθητές μπορούν επίσης να συνδεθούν από διαφορετικά σημεία του σπιτιού τους και να αξιοποιήσουν το συγκεκριμένο περιβάλλον για μαθησιακές δραστηριότητες στη γλώσσα L2.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Το οικιακό περιβάλλον προσφέρει σημαντικές δυνατότητες για εξάσκηση του προφορικού λόγου. Οι γονείς θα πρέπει να ενθαρρύνονται να αφιερώνουν χρόνο σε ήσυχο περιβάλλον για συζήτηση γύρω από καθημερινές δραστηριότητες, δίνοντας στα παιδιά την ευκαιρία να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα που έχουν μάθει. ▪ Η υποστήριξη από τους γονείς αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την επιτυχία της εξ αποστάσεως εκμάθησης γλωσσών. Όσο πιο συχνά γίνεται, τα μέλη της οικογένειας θα πρέπει να συμμετέχουν σε παιχνίδια και δραστηριότητες σχετικές με τη γλώσσα. Ορισμένες από αυτές τις δραστηριότητες μπορούν να πραγματοποιούνται διαδικτυακά με μέλη της ευρύτερης οικογένειας, εφόσον έχουν σχέση με τη L2. Τα παιδιά θα απολαύσουν να διδάσκουν τις οικογένειές τους!
<p>8 Αξιολόγηση στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση</p>	<p>Σε όλες τις αξιολογήσεις σε συνθήκες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να υιοθετούν μια κατανοητή και εποικοδομητική στάση, ενθαρρύνοντας, επιβραβεύοντας, αναγνωρίζοντας την πρόοδο και εκτιμώντας τα επιτεύγματα των μαθητών. Οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να καλλιεργούν μια μαθησιακή κουλτούρα που διευκολύνει και ενθαρρύνει τους μαθητές, διασφαλίζοντας δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση, ευημερία, υγεία/ασφάλεια και ακαδημαϊκή πρόοδο για όλους.</p> <p>Μια αποτελεσματική αξιολόγηση σε εξ αποστάσεως εκπαιδευτικό πλαίσιο περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ τον καθορισμό προς επίτευξη στόχων, την προσαρμογή τους στις ανάγκες των μαθητών και τη συμμετοχή τους στον καθορισμό των συγκεκριμένων στόχων ▪ τη συνειδητοποίηση από τους μαθητές της προόδου τους ▪ την καθοδήγηση των μαθητών σε συζήτηση σχετικά με τη μαθησιακή τους πορεία ▪ Πώς πιστεύουν ότι τα πάνε; (Αποδίδουν;) ▪ Τι μπορούν να πουν/κάνουν στο τέλος του μαθήματος; ▪ Τι έχουν μάθει στο τέλος του μαθήματος; ▪ Πώς μπορούν να χρησιμοποιήσουν και να εφαρμόσουν όσα έχουν μάθει στο μέλλον; ▪ την προώθηση της διαμορφωτικής αξιολόγησης ως βασικού εργαλείου για την ακαδημαϊκή πρόοδο, υποστηριζόμενη από έγκαιρη και εξατομικευμένη ανατροφοδότηση. ▪ Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να παρακολουθεί την πρόοδο των μαθητών, όπως: μέσω αποστολής ηλεκτρονικού

	<p>ταχυδρομείου ή SMS μίας ή περισσότερων φωτογραφιών των πετυχημένων προσπαθειών τους. Η αξιολόγηση από απόσταση μπορεί επίσης να βασίζεται στη δημιουργία portfolio, δηλαδή στη διατήρηση αρχείου μάθησης για την καταγραφή της γλωσσικής βιογραφίας/εξέλιξης του μαθητή. Εκτός από τα επιτεύγματα εντός τάξης, μπορεί να πραγματοποιείται τακτική αξιολόγηση με βάση τις γλωσσικές επαφές των μαθητών σε εξωσχολικές δραστηριότητες τους. Με αυτόν τον τρόπο, οι μαθητές υποστηρίζονται στην οικοδόμηση της πολυγλωσσικής και διαπολιτισμικής τους ταυτότητας.</p>
<p>9 Ψηφιακά εργαλεία και η χρήση τους</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Με την εξέλιξη της ψηφιακής τεχνολογίας, πολλά εργαλεία επιτρέπουν τη δημιουργία βάσης δεδομένων με ηχητικά αρχεία, τα οποία οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιούν συνεχώς - στο σπίτι, στο σχολείο, μόνοι τους ή με τις οικογένειές τους. Αυτά τα ηχητικά αρχεία μπορούν να περιλαμβάνουν παιδικά τραγούδια, ποιήματα, άλλα τραγούδια, σύντομες ιστορίες και άλμπουμ, που έχουν ακουστεί και διδαχθεί στην τάξη, ή ακόμη και διαλόγους και σκετς, που έχουν δημιουργηθεί από τους μαθητές και ηχογραφηθεί από τον εκπαιδευτικό. ▪ Μια ευρεία γκάμα αυθεντικών βίντεο και ηχητικών πόρων μπορεί να ενσωματωθεί σε αυτά τα ηχητικά αρχεία, τα οποία οι μαθητές βρίσκουν ελκυστικά και ταυτόχρονα τους εκθέτουν στη φυσική ροή της γλώσσας. Όταν χρησιμοποιούνται τέτοιοι πόροι, ο εκπαιδευτικός μπορεί να τους συνοδεύει με μια απλή περίληψη του τι συμβαίνει, προβάλλοντάς την στην οθόνη, ή και με άλλες ασκήσεις που ενισχύουν τη μάθηση. ▪ Είναι επίσης δυνατό να χρησιμοποιηθεί η ψηφιακή τεχνολογία για την ηχογράφηση της ομιλίας των μαθητών, ώστε να μπορούν να ακούν τον εαυτό τους και να αποκτούν επίγνωση των δεξιοτήτων τους (π.χ. προφορά και συνομιλία). ▪ Ο ακόλουθος σύνδεσμος έχει δημιουργηθεί από το Κεντρικό Γραφείο (Central Office) για να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς στη δημιουργία και διαμοιρασμό βίντεο https://eursc.sharepoint.com/sites/PedagogicalDevelopment/SitePages/How-to-create-and-share-videos.aspx ▪ Ένα σημαντικό πλεονέκτημα του ασύγχρονου βίντεο είναι ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το παιδί σε χρόνο που ταιριάζει στην οικογένεια, μπορεί να διακοπεί προσωρινά και να διευκολύνει τη συμμετοχή των γονέων και της οικογένειας, καθώς το παιδί και η οικογένεια απολαμβάνουν να παρακολουθούν το βίντεο μαζί. Η μάθηση από το βίντεο μπορεί να αξιολογηθεί κατά τη διάρκεια των διαδικτυακών μαθημάτων. ▪ Τα βίντεο μπορούν να χρησιμοποιηθούν με επιτυχία κατά τη διάρκεια των διαδικτυακών μαθημάτων. Στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, μπορεί να χρησιμοποιηθεί συνδυασμός διαδικτυακών μαθημάτων και ασύγχρονων βίντεο.

3. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Σε αυτό το κεφάλαιο, το ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ λαμβάνει υπόψη πώς η διδασκαλία και η μάθηση έχουν εξελιχθεί τα τελευταία χρόνια. Η έννοια της διδασκαλίας και μάθησης με επίκεντρο τις δεξιότητες και η απομάκρυνση από τον όρο και την έννοια των μαθησιακών στόχων έχει, πλέον, ευρέως καθιερωθεί, ιδιαίτερα στον τομέα της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών. Ως εκ τούτου, από το σημείο αυτό και στο εξής χρησιμοποιείται ο όρος «δεξιότητες». Ο όρος αυτός υπογραμμίζει επίσης τον ρόλο του μαθητή ως ενεργού υποκειμένου στη μαθησιακή του διαδικασία, ο οποίος καλλιεργεί/χτίζει τις δεξιότητές του. Η έννοια αυτή ανταποκρίνεται στη σύγχρονη αντίληψη για τη διδασκαλία και τη μάθηση.

Το παρόν πρόγραμμα σπουδών παρέχει ένα πλαίσιο δεξιοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις επικοινωνιακές, γλωσσικές, πολιτισμικές και δυναμικές πτυχές της γλωσσικής μάθησης, με ιδιαίτερη έμφαση στις ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ. Οι μαθησιακές δεξιότητες που παρατίθενται αποτελούν κατευθυντήριες γραμμές στη μαθησιακή συνέχεια σε επίπεδο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Οι δεξιότητες αυτές διακρίνονται στις εξής τέσσερις ενότητες:

3.1. Δεξιότητες σε γλωσσικές δραστηριότητες που περιλαμβάνουν την «ακρόαση και κατανόηση», την «προφορική αλληλεπίδραση» και «προφορική παραγωγή», την «ανάγνωση για κατανόηση» και τη γραφή

3.2. Τις οκτώ Βασικές Δεξιότητες της ΕΕ

3.3. Δυναμικές δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένων των επικοινωνιακών, διαπολιτισμικών, κοινωνικών και στρατηγικών δεξιοτήτων

3.4. Δεξιότητες στους πολιτισμικούς και λογοτεχνικούς τομείς.

3.1 Δεξιότητες σε γλωσσικές δραστηριότητες

Η επικοινωνιακή γλωσσική δεξιότητα του μαθητή/χρήστη της γλώσσας ενεργοποιείται κατά την εκτέλεση των διάφορων **γλωσσικών δραστηριοτήτων**, οι οποίες περιλαμβάνουν:

- **ΑΚΡΟΑΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ**
- **ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ**
- **ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ**
- **ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ**
- **ΓΡΑΦΗ**

Το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες (CEFRL), το οποίο δημιουργήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης και έχει υιοθετηθεί ευρέως, αποτελεί ένα κοινώς αποδεκτό εργαλείο τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Παρέχει ορισμούς κατανεμημένους σε μια κλίμακα έξι επιπέδων. Αυτό το εργαλείο αναφοράς, το οποίο χρησιμοποιείται πλέον όχι μόνο σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, αλλά λαμβάνεται υπόψη και σε παγκόσμια κλίμακα, εξελίσσεται σε βασικό εργαλείο για τον σχεδιασμό, τη δομή και την αξιολόγηση της γλωσσικής εκπαίδευσης. Το CEFRL προσφέρει ένα πλαίσιο που ανταποκρίνεται στις ανάγκες κάθε μαθητή και αποτελεί ιδιαίτερος χρήσιμο εργαλείο για την παρακολούθηση της μαθησιακής διαδικασίας, τον σχεδιασμό και τη δομή της γλωσσικής διδασκαλίας, μέσω διαφοροποίησης, ανάλογα με τα διάφορα επίπεδα που παρατηρούνται μέσα στην τάξη.

Η γλωσσική εκπαίδευση στα Ευρωπαϊκά Σχολεία έχει εναρμονιστεί μέσω του καθορισμού των αναμενόμενων αποτελεσμάτων σε συγκεκριμένα στάδια της σχολικής φοίτησης. Όσον αφορά τη γλώσσα L2, το Επίπεδο A2 αποτελεί το ελάχιστο επίπεδο που αναμένεται να κατακτηθεί στο

τέλος της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, με πολλούς μαθητές να αναμένεται να το υπερβούν. Στο πλαίσιο του διδακτικού σχεδιασμού, και λαμβάνοντας υπόψη την ετερογένεια των μαθητών στις τάξεις - από αρχάριους έως φυσικούς ομιλητές της L2 - το παρόν πρόγραμμα σπουδών παρέχει λίστες στόχων σύμφωνα με τα επίπεδα **A1, A2 και B1**, ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες όλων των μαθητών σε μία τάξη Ευρωπαϊκού Σχολείου. Οι μαθητές ενδέχεται να μη βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο σε όλες τις επιμέρους δεξιότητες ταυτόχρονα. Το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες (CEFRL) αποτελεί ένα πλαίσιο αναφοράς, μέσω του οποίου μπορούν να καλυφθούν οι πραγματικές ανάγκες των μαθητών, με την ανάθεση διαφοροποιημένων δραστηριοτήτων που διασφαλίζουν την ορθή ανάπτυξη της γλωσσικής τους επάρκειας. Οι διαδρομές προς τη γλωσσική επάρκεια στη γλώσσα L2 ορίζονται μέσα από ένα Μαθησιακό Συνεχές, το οποίο βρίσκεται στον πυρήνα του σχεδιασμού και της διαδικασίας αξιολόγησης.

Οι πίνακες που παρατίθενται στο παρόν πρόγραμμα σπουδών περιγράφουν τις γενικές οριστικές διατυπώσεις των δεξιοτήτων που πρέπει να επιτευχθούν στο επίπεδο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Πρόκειται για προσαρμοσμένες εκδοχές του CEFRL, οι οποίες έχουν τροποποιηθεί ώστε να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες συνθήκες των μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στα Ευρωπαϊκά Σχολεία.

Με βάση αυτά τα πλέγματα δεξιοτήτων, τα προγράμματα σπουδών στα Αγγλικά, Γαλλικά και Γερμανικά θα προσφέρουν προτάσεις/εφαρμογές βασισμένες στο περιεχόμενο και πρακτικά παραδείγματα διδασκαλίας.

	A1	A2	B1
Οι μαθητές ...			
ΑΚΡΟΑΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ	<p>... παρακολουθούν λόγο που είναι πολύ αργός και προσεκτικά αρθρωμένος, με μεγάλες παύσεις ώστε να αφομοιώσουν το νόημα.</p> <p>... κατανοούν μερικές οικείες λέξεις και φράσεις (π.χ. περιγραφές, οδηγίες).</p>	<p>... κατανοούν φράσεις και λέξεις υψηλής συχνότητας που σχετίζονται με βασικά προσωπικά και καθημερινά θέματα.</p> <p>... κατανοούν τα κύρια σημεία σε σύντομα, σαφή και απλά μηνύματα και ανακοινώσεις.</p>	<p>... κατανοούν απλές πραγματολογικές πληροφορίες και εντοπίζουν γενικά μηνύματα και συγκεκριμένες λεπτομέρειες, εφόσον ο λόγος είναι καθαρά αρθρωμένος.</p> <p>... κατανοούν τα κύρια σημεία καθαρού, τυπικού λόγου σε οικεία θέματα, που συναντώνται τακτικά στην καθημερινή ζωή, συμπεριλαμβανομένων σύντομων αφηγήσεων.</p>

	<p>... κατανοούν πολύ βασικές φράσεις που αφορούν τους ίδιους, τις οικογένειές τους και το άμεσο περιβάλλον τους.</p> <p>... κατανοούν τα κύρια σημεία από ένα σύντομο ακουστικό απόσπασμα ή μια ιστορία.</p> <p>... αναγνωρίζουν μια σειρά από συχνά εμφανιζόμενες γλώσσες στο ακουστικό τους περιβάλλον και έχουν αρχίσει να παρατηρούν συχνά χρησιμοποιούμενες φράσεις.</p>	<p>... κατανοούν ευρύτερο λεξιλόγιο σε οικείες καταστάσεις.</p> <p>... μεταβαίνουν από την κατανόηση σύντομων σε μεγαλύτερες ιστορίες και ακουστικά αποσπάσματα σε αυθεντικές περιστάσεις.</p> <p>... ανταποκρίνονται σε συχνά χρησιμοποιούμενες φράσεις από ένα ευρύ πλαίσιο γλωσσών, που ακούγονται συχνά στο περιβάλλον τους.</p> <p>... αρχίζουν να παρατηρούν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ της μητρικής τους γλώσσας L1 και της γλώσσας L2.</p>	<p>... κατανοούν άγνωστο και τεχνικό λεξιλόγιο.</p> <p>... κατανοούν την ουσία αυθεντικών ακουστικών αποσπασμάτων και αντιλαμβάνονται στάσεις και συναισθήματα σε κείμενα και ιστορίες, εξάγοντας συμπεράσματα.</p> <p>... χρησιμοποιούν συχνά εμφανιζόμενες φράσεις και λεξιλόγιο από το γλωσσικό τους περιβάλλον για να επικοινωνούν με συνομηλίκους που μιλούν αυτές τις γλώσσες.</p> <p>... αντιλαμβάνονται ότι ορισμένες γλωσσικές δομές στη μητρική τους γλώσσα L1 δεν έχουν αντίστοιχο στη γλώσσα L2 και γνωρίζουν πώς να χειρίζονται αυτές τις δομές στην L2 γλώσσα τους.</p>
<p>ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ</p>	<p>... αλληλεπιδρούν με απλό τρόπο σε οικεία θέματα και σε</p>	<p>... χρησιμοποιούν απλές τεχνικές για να ξεκινήσουν, να διατηρήσουν και να</p>	<p>... χρησιμοποιούν με αυτοπεποίθηση ποικιλία τεχνικών για να ξεκινήσουν, να</p>

	<p>καταστάσεις της καθημερινής ζωής.</p> <p>... θέτουν απλές ερωτήσεις και απαντούν σε αυτές.</p> <p>... εκφράζουν προτιμήσεις.</p>	<p>ολοκληρώσουν μια απλή, πρόσωπο με πρόσωπο, συνομιλία.</p> <p>... επικοινωνούν σχετικά με καθημερινές δραστηριότητες, που απαιτούν απλή και άμεση ανταλλαγή πληροφοριών.</p> <p>... διαχειρίζονται πολύ σύντομες κοινωνικές αλληλεπιδράσεις.</p> <p>... αναζητούν και μεταδίδουν πληροφορίες.</p> <p>... εκφράζουν προτιμήσεις και αιτιολογούν τις επιλογές τους.</p>	<p>διατηρήσουν ή να ολοκληρώσουν μια συνομιλία αντίστοιχης χρονικής διάρκειας.</p> <p>... διαχειρίζονται καθημερινές καταστάσεις με αυτονομία. Οι μαθητές μπορούν να εκφράσουν και να συζητήσουν τις ιδέες τους πάνω σε αφηρημένα και πολιτισμικά θέματα, χρησιμοποιώντας πιο επίσημες μορφές γλώσσας.</p> <p>... συμμετέχουν απροετοίμαστοι σε συνομιλία και την ολοκληρώνουν με συνέπεια.</p> <p>... παρεμβαίνουν σε συζήτηση πάνω σε οικείο θέμα, χρησιμοποιώντας κατάλληλη φράση για να πάρουν τον λόγο.</p> <p>... ανταλλάσσουν, ελέγχουν και επιβεβαιώνουν σχετικές πληροφορίες με αυτοπεποίθηση.</p> <p>... εκφράζουν συναισθήματα και φαντασία και αλληλεπιδρούν με τις ιδέες των άλλων.</p>
--	---	---	--

			<p>... είναι προετοιμασμένοι να συμμετέχουν σε συνεντεύξεις πάνω σε θέματα που τους ενδιαφέρουν.</p> <p>... διαχειρίζονται απαιτητικές καταστάσεις για τις οποίες χρειάζεται να υπερασπιστούν την άποψή τους.</p>
<p>ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ</p>	<p>... χρησιμοποιούν ένα πολύ βασικό φάσμα μεμονωμένων λέξεων, φράσεων και απλών εκφράσεων σχετικά με προσωπικά στοιχεία και συγκεκριμένες ανάγκες· ο έλεγχος των γραμματικών δομών είναι περιορισμένος και η προφορά γίνεται κατανοητή με δυσκολία από φυσικούς ομιλητές.</p> <p>... χρησιμοποιούν απλές φράσεις και προτάσεις για να περιγράψουν και να εξηγήσουν οικεία πρόσωπα και μέρη, καθώς και για να</p>	<p>... χρησιμοποιούν επαρκές λεξιλόγιο για την έκφραση βασικών επικοινωνιακών αναγκών με ικανοποιητική προφορά, αν και διατηρούν την ξενική. Οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιούν απλές γραμματικές δομές σωστά, αν και εξακολουθούν να κάνουν συστηματικά ορισμένα βασικά λάθη.</p>	<p>... χρησιμοποιούν επαρκές λεξιλόγιο για να εκφραστούν με κάποιες περιφράσεις σε θέματα που σχετίζονται με την καθημερινή τους ζωή, όπως η οικογένεια, τα χόμπι και τα ενδιαφέροντα, το σχολείο, τα ταξίδια και οι τρέχουσες εξελίξεις· η προφορά τους είναι σαφώς κατανοητή, αν και ενίοτε εμφανίζεται ξενική χροιά· έχουν καλή γνώση των γραμματικών δομών, παρόλο που παρατηρούνται κάποιες επιρροές από τη μητρική τους γλώσσα.</p> <p>... δείχνουν αυτοπεποίθηση στη χρήση ποικιλίας τεχνικών για να ξεκινήσουν, να διατηρήσουν ή να ολοκληρώσουν μια</p>

	<p>δημιουργήσουν λίστες.</p> <p>... συνδέουν λέξεις ή ομάδες λέξεων με πολύ βασικούς γραμμικούς συνδέσμους όπως «και» ή «μετά».</p> <p>... απαγγέλλουν απλά ποιήματα, τραγουδούν τραγούδια και παρουσιάζουν προκαθορισμένα θεατρικά κομμάτια.</p>	<p>... παρουσιάζουν προετοιμασμένες ομιλίες αυξανόμενης διάρκειας, προκειμένου να κάνουν απλές παρουσιάσεις σε οικεία θέματα με αυξανόμενη ευχέρεια και να αφηγηθούν τα κύρια σημεία μιας ιστορίας.</p> <p>... συνδέουν προτάσεις με πιο σύνθετους συνδέσμους, όπως «αλλά» και «επειδή».</p> <p>... απαγγέλλουν ποιήματα, τραγουδούν τραγούδια και παρουσιάζουν προκαθορισμένα θεατρικά κομμάτια με αυξανόμενο βαθμό πολυπλοκότητας.</p>	<p>συνομιλία αντίστοιχης χρονικής διάρκειας.</p> <p>... παρουσιάζουν αναπτυγμένες ομιλίες αυξανόμενης διάρκειας σε επίσημες και ανεπίσημες περιστάσεις, επιδεικνύοντας δεξιότητα παρουσίασης, αφήγησης, εξήγησης και περίληψης, καθώς και έκφρασης σκέψεων σε αφηρημένα ή πολιτισμικά θέματα όπως η μουσική και ο κινηματογράφος.</p> <p>... συνδέουν μια σειρά από σύντομα, διακριτά και απλά στοιχεία σε μια συνεκτική, γραμμική ακολουθία σημείων.</p> <p>... αφηγούνται και απαγγέλλουν ποιήματα, τραγουδούν τραγούδια και παρουσιάζουν θεατρικά κομμάτια με αυξανόμενο βαθμό πολυπλοκότητας.</p>
<p>ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ</p>	<p>... κατανοούν οικεία ονόματα, λέξεις και πολύ απλές προτάσεις.</p> <p>... αναγνωρίζουν και διαβάζουν δυνατά</p>	<p>... κατανοούν και διαβάζουν ανεξάρτητα σύντομα, απλά κείμενα.</p> <p>... εντοπίζουν πληροφορίες σε μεγαλύτερα κείμενα.</p>	<p>... διαβάζουν και κατανοούν ευρύ φάσμα κειμένων σε ποικίλες μορφές.</p> <p>... εντοπίζουν και εξαγουν πληροφορίες.</p>

	<p>γνωστές λέξεις σε απλά κείμενα.</p> <p>... κατανοούν οικείες γραπτές φράσεις (π.χ. ετικέτες και οδηγίες).</p> <p>... κατανοούν απλά κείμενα (π.χ. καρτ-ποστάλ, ηλεκτρονικά μηνύματα).</p>	<p>... αρχίζουν να χρησιμοποιούν τα συμφραζόμενα για να προσδιορίσουν τη σημασία άγνωστων λέξεων.</p> <p>... κατανοούν το κύριο νόημα και τα βασικά σημεία ενός μεγαλύτερου κειμένου.</p> <p>... χρησιμοποιούν λεξικά και διαδικτυακές πηγές αναφοράς.</p>	<p>... κατανοούν εκτενέστερα κείμενα.</p> <p>... αναγνωρίζουν μέσα στα κείμενα τις στάσεις, τα συναισθήματα και τις απόψεις των ανθρώπων.</p> <p>... βρίσκουν πληροφορίες για ένα συγκεκριμένο θέμα μέσα από ποικιλία κειμένων.</p> <p>... εντοπίζουν τα βασικά μηνύματα σε αυθεντικά κείμενα π.χ. κείμενα με θέματα από άλλα γνωστικά αντικείμενα.</p> <p>... αρχίζουν να κάνουν συνδέσεις με άλλα κείμενα που έχουν το ίδιο θέμα ή είναι γραμμένα από τον ίδιο συγγραφέα.</p>
ΓΡΑΦΗ	<p>... αντιγράφουν σωστά σύντομες προτάσεις.</p>	<p>... γράφουν ανεξάρτητα σύντομες, απλές σύνθετες προτάσεις, συνδέοντάς τες με απλούς συνδέσμους όπως «και», «αλλά» και «επειδή».</p>	<p>... παράγουν συνεχή γραπτό λόγο σε ποικιλία κειμένων και ειδών, ο οποίος είναι γενικά κατανοητός σε όλη του την έκταση.</p>

	<p>... γράφουν απλές λέξεις, φράσεις και, με υποστήριξη, σύντομες προτάσεις.</p> <p>... συμπληρώνουν έντυπα που απαιτούν προσωπικά στοιχεία και προτιμήσεις.</p>	<p>μπορούν να γράφουν με ικανοποιητική φωνητική ακρίβεια (αν και όχι απαραίτητα με πλήρως ορθογραφημένη μορφή) σύντομες λέξεις που ανήκουν στο προφορικό τους λεξιλόγιο.</p> <p>... γράφουν ποικιλία κειμένων, ακολουθώντας πρότυπα, με τη βοήθεια λεξικών, καρτών λέξεων κ.ά.</p> <p>... αρχίζουν να αντιλαμβάνονται ότι η γραπτή γλώσσα διαφέρει από την προφορική.</p>	<p>... επιλέγουν την κατάλληλη μορφή γραπτού λόγου για κάθε δραστηριότητα, οργανώνοντας και αναδιατυπώνοντας το περιεχόμενο και τις ιδέες τους, ώστε να δημιουργήσουν ένα συνεκτικό και κατά κύριο λόγο ορθό κείμενο.</p> <p>... ενσωματώνουν σωστά στοιχεία του προφορικού λόγου στα γραπτά τους κείμενα.</p>
--	--	---	--

3.2. Οι οκτώ Βασικές Δεξιότητες της ΕΕ

Η κοινωνική εξέλιξη στις μέρες μας χαρακτηρίζεται από όλο και περισσότερες ταχείες αλλαγές και κάθε άτομο πρέπει να είναι κατάλληλα προετοιμασμένο γι' αυτές, προκειμένου να συμμετέχει και να προσφέρει σε αυτές αλλαγές. Η διά βίου μάθηση είναι απαραίτητη για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Η διασύνδεση όλων των τομέων της ζωής ενισχύει την ευελιξία στην αντιμετώπιση των πολύ ταχέων αλλαγών σε κάθε πλαίσιο.

Η ενσωμάτωση των οκτώ βασικών δεξιοτήτων στην εκπαίδευση και τη διά βίου μάθηση σε όλους τους τομείς της σχολικής διαδικασίας προσφέρει δυνατότητες ανάπτυξης του μαθησιακού και διδακτικού δυναμικού κάθε ατόμου και την προώθησή του με διεπιστημονικό τρόπο.

Πέρα από την δεξότητα σε ένα γνωστικό αντικείμενο, όλες οι υπόλοιπες δεξιότητες είναι σημαντικές για την ολόπλευρη εκπαίδευση και ανάπτυξη.

Η ακόλουθη λίστα προτείνει τρόπους με τους οποίους οι βασικές δεξιότητες μπορούν να αναπτυχθούν στη γλώσσα L2 στα Ευρωπαϊκά Σχολεία, με αναφορά στις *Βασικές Δεξιότητες για τη Διά Βίου Μάθηση*.

Στο πρόγραμμα σπουδών της L2, οι οκτώ βασικές δεξιότητες, που σχετίζονται με τη δεύτερη γλώσσα, περιγράφονται μέσω ΓΝΩΣΕΩΝ, ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ και ΣΤΑΣΕΩΝ. Τα επιμέρους στοιχεία δεν αποτελούν μια ταξινόμηση, αλλά πρέπει να θεωρούνται μία απλή λίστα.

(1) ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ (L1)

ΓΝΩΣΕΙΣ

- Βασική γνώση λεξιλογίου – «*Ποιες λέξεις προέρχονται από τη γλώσσα L2;*»
- Βασική γνώση γραμματικής
- «*Ποιες είναι οι κύριες διαφορές σε σύγκριση με τη γλώσσα L2;*»
- Γνώση εκφραστικών διαφορών, π.χ. ιδιωτισμοί
- Γνώση διαφορών στη φωνητική και την προσωδία
- Γνώση γλωσσικών ιδιαιτεροτήτων της διαπολιτισμικής επικοινωνίας
- Γνώση της επίδρασης της γλώσσας
- Γνώση διαλέκτων και περιφερειακών χαρακτηριστικών

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Σύγκριση μεταξύ της γλώσσας L2 και της γλώσσας L1
- Ανάπτυξη της γλωσσικής επίγνωσης
- Αξιοποίηση της επίδρασης της γλώσσας
- Ορθή χρήση του προφορικού και γραπτού λόγου
- Συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών
- Παρουσίαση γεγονότων με τρόπο κατανοητό και συνεκτικό

ΣΤΑΣΕΙΣ

- Αναγνώριση της πολιτισμικής ποικιλομορφίας
- Έκφραση περιέργειας για τις γλώσσες
- Ενδιαφέρον για τη διαπολιτισμική επικοινωνία

(2) ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ (L2)

ΓΝΩΣΕΙΣ

- Βασική γνώση λεξιλογίου, γραμματικής, έκφρασης και προφοράς
- Βασική γνώση της γλώσσας που χρησιμοποιείται στην τάξη
- Γνώση γλωσσικών ιδιαιτεροτήτων της διαπολιτισμικής επικοινωνίας
- Γνώση λειτουργικών οδηγιών στη L2

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Προφορική επικοινωνία με τρόπο κατάλληλο για τον ομιλητή και τον αποδέκτη
- Ανάγνωση και κατανόηση κειμένων
- Γραπτή επικοινωνία με κατάλληλο τρόπο
- Σύγκριση με τη γλώσσα L1
- Εφαρμογή λειτουργικών οδηγιών
- Χρήση καθομιλουμένης γλώσσας σε διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα

ΣΤΑΣΕΙΣ

- Αναγνώριση της πολιτισμικής ποικιλομορφίας
- Έκφραση ενδιαφέροντος για τις γλώσσες
- Ενδιαφέρον για τη διαπολιτισμική επικοινωνία

(3) ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ

(Α) ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ

ΓΝΩΣΕΙΣ

- Γνώση αριθμών και μονάδων μέτρησης σε άλλους πολιτισμούς
- Γνώση διαφορών στις βασικές αριθμητικές πράξεις
- Γνώση διαφορών στην παρουσίαση των μαθηματικών πράξεων
- Γνώση διαφορών στην ορολογία

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Απαρίθμηση σε άλλες γλώσσες
- Ανάγνωση μη γραμμικών κειμένων
- Διατύπωση επιχειρημάτων και αιτιολόγηση

ΣΤΑΣΕΙΣ

- Κατανόηση σχέσεων/συσχετισμών

(Β) ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΓΝΩΣΕΙΣ

- Γνώση βασικών μεθόδων επιστημονικής ερευνητικής εργασίας

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Αναζήτηση και μετάδοση πληροφοριών
- Κατανόηση και εξήγηση των αλλαγών σε φυσικά φαινόμενα
- Ανάπτυξη αίσθησης ευθύνης για τη φύση
- Χρήση δεδομένων

ΣΤΑΣΕΙΣ

- Καλλιέργεια περιέργειας

- Επίγνωση των πτυχών της βιωσιμότητας/αειφορίας

(4) ΨΗΦΙΑΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

ΓΝΩΣΕΙΣ

- Χρήση του διαδικτύου και επικοινωνία με ηλεκτρονικά μέσα (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, εφαρμογές δικτύωσης) για το σχολείο – ανταλλαγή πληροφοριών, συνεργασία και μάθηση
- Γνώση θεμάτων που σχετίζονται με την εγκυρότητα και αξιοπιστία των πληροφοριών
- Γνώση νομικών και ηθικών αρχών
- Χρήση διαφορετικών πληκτρολογίων

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών
- Χρήση πληροφοριών με κριτική σκέψη

ΣΤΑΣΕΙΣ

- Υπεύθυνη χρήση των ψηφιακών μέσων
- Στοχαστική χρήση των διαθέσιμων πληροφοριών

(5) ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΩ ΠΩΣ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΩ

ΓΝΩΣΕΙΣ

- Γνώση στρατηγικών μάθησης
- Γνώση των προσωπικών δυνατών σημείων και αδυναμιών

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Εφαρμογή στρατηγικών μάθησης
- Οργάνωση της προσωπικής μαθησιακής διαδικασίας με αποτελεσματικότητα
- Αυτοαξιολόγηση της μαθησιακής πορείας
- Εξάσκηση στην αυτόνομη μάθηση
- Συνεργατική μάθηση σε ετερογενείς ομάδες
- Χρήση πληροφοριών και υποστήριξης

ΣΤΑΣΕΙΣ

- Ανάπτυξη κινήτρων και αυτοπεποίθησης
- Ανάπτυξη στρατηγικών επίλυσης προβλημάτων

(6) ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ/ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ

(A) Κοινωνική Δεξιότητα

ΓΝΩΣΕΙΣ

- Γνώση σχετικά με τον υγιεινό τρόπο ζωής
- Γνώση για καλή συμπεριφορά και καλούς τρόπους
- Γνώση της εθνικής πολιτισμικής ταυτότητας του ατόμου και των άλλων, καθώς και της σύνδεσής τους με την ευρωπαϊκή ταυτότητα

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Εποικοδομητική επικοινωνία σε διαφορετικά περιβάλλοντα
- Κατανόηση διαφορετικών απόψεων και εξεύρεση συμβιβαστικών λύσεων
- Δεξιότητα έκφρασης της απογοήτευσης με εποικοδομητικό τρόπο

ΣΤΑΣΕΙΣ

- Έκφραση προθυμίας για συνεργασία
- Έκφραση προθυμίας για διαπολιτισμική επικοινωνία
- Εκτίμηση της ποικιλομορφίας
- Υπέρβαση προκαταλήψεων
- Έκφραση προθυμίας για εξεύρεση συμβιβαστικών λύσεων
- Συμπεριφορά με τρόπο ηθικό και υπεύθυνο σε ζητήματα βιωσιμότητας/αιεφορίας

(B) Πολιτική Δεξιότητα

ΓΝΩΣΕΙΣ

- Γνώση γενικά των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και, ειδικότερα, των δικαιωμάτων του παιδιού
- Γνώση για τρέχουσες εξελίξεις στην καθημερινή ζωή
- Βασική γνώση των δομών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Ανάπτυξη της επίγνωσης της ευρωπαϊκής ποικιλομορφίας και πολιτισμικής ταυτότητας

ΣΤΑΣΕΙΣ

- Ανάπτυξη αίσθησης του ανήκειν σε μια πόλη, σε μια περιφέρεια, σε μια χώρα, στην Ευρώπη και στον κόσμο
- Σεβασμός των κοινών αξιών

(7) ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΓΝΩΣΕΙΣ

- Δημιουργία ευκαιριών για συμμετοχή σε σχολικές δραστηριότητες
- Γνώση των οικονομικών και νομικών συνεπειών

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Ανάλυση πρωτοβουλιών

- Δημιουργία ευκαιριών για σχολικές δραστηριότητες και διοργάνωση σχολικών εκδηλώσεων
- Σχεδιασμός και οργάνωση
- Εργασία με αυτονομία, αλλά και ομαδικά
- Ανάπτυξη δημιουργικότητας και φαντασίας μέσα από δραστηριότητες
- Ανάπτυξη επιμονής
- Συνυπολογισμός οικονομικών παραμέτρων κατά τον σχεδιασμό έργων

ΣΤΑΣΕΙΣ

- Έκφραση ετοιμότητας για την επίτευξη ατομικών και κοινών στόχων

(8) ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ ΕΚΦΡΑΣΗΣ

ΓΝΩΣΕΙΣ

- Γνώση τοπικών, εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών εθίμων και εορτών
- Γνώση πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Εκτίμηση και απόλαυση του πολιτισμού
- Σύγκριση της δικής τους πολιτισμικής έκφρασης και των άλλων
- Εορτασμός πολιτισμικών παραδόσεων

ΣΤΑΣΕΙΣ

- Επίδειξη δυνατοτήτων και ενδιαφέροντος για την ανακάλυψη νέων μορφών πολιτισμικής έκφρασης

3.3. Δυναμικές δεξιότητες

Οι τάξεις των Ευρωπαϊκών Σχολείων αποτελούν συχνά πολυγλωσσικά μαθησιακά περιβάλλοντα. Είναι, επομένως, λογικό οι εκπαιδευτικοί να λαμβάνουν υπόψη το υπάρχον πολυγλωσσικό δυναμικό στη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία.

Για την ανάπτυξη του προγράμματος σπουδών για τις γλώσσες, το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες: μάθηση, διδασκαλία και αξιολόγηση αποτελούν τη βάση για τη συνεργασία σε μια πολυγλωσσική και πολυπολιτισμική Ευρώπη, ιδιαίτερα στον τομέα των σύγχρονων γλωσσών. Η εκμάθηση μιας δεύτερης γλώσσας θεωρείται μέρος μιας δυναμικής διαδικασίας για τη διαμόρφωση της προσωπικότητας. Οι μαθητές αποκτούν γενικές **Δυναμικές Δεξιότητες** που δεν είναι απαραίτητα γλωσσικά εξειδικευμένες.

Στο παρόν πρόγραμμα σπουδών της γλώσσας L2, αυτές οι ολιστικές δεξιότητες ομαδοποιούνται σε τέσσερις τομείς δεξιοτήτων και κατηγοριοποιούνται ως εξής:

- (1) Επικοινωνιακή δεξιότητα
- (2) Διαπολιτισμική δεξιότητα
- (3) Κοινωνική δεξιότητα

(4) Στρατηγική δεξιότητα

Παράρτημα (1)

Η επικοινωνιακή δεξιότητα περιλαμβάνει τους εξής τέσσερις επιμέρους τομείς:

- γενικές επικοινωνιακές δεξιότητες
- γλωσσική κατάρτηση
- κοινωνιογλωσσικές δεξιότητες
- δεξιότητα χρήσης διαφόρων μέσων, με έμφαση στις ΤΠΕ

Παράρτημα (2)

Η διαπολιτισμική δεξιότητα περιλαμβάνει την κατανόηση άλλων πολιτισμών, άλλων θρησκειών και ενσωματώνει πρότυπα συμπεριφοράς.

Παράρτημα (3)

Η κοινωνική δεξιότητα περιλαμβάνει την δεξιότητα αλληλεπίδρασης με βάση αξίες, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των άλλων.

Παράρτημα (4)

Η στρατηγική δεξιότητα περιλαμβάνει την ανάπτυξη ποικιλίας στρατηγικών μάθησης και συμπεριφοράς ανάλογα με την περίσταση.

Αυτές οι **Δυναμικές Δεξιότητες** αντανakλώνται σε τρεις τομείς προσωπικής ανάπτυξης των μαθητών:

Γνώση σημαίνει την εκμάθηση τεχνογνωσίας και την απόκτηση πρακτικών και τεχνικών δεξιοτήτων για τη δημιουργία μιας προσωπικής βάσης δεδομένων στην οποία μπορεί να ανατρέχει ο χρήστης της γλώσσας.

Στάσεις και νοοτροπία περιλαμβάνουν μια ποικιλία παραγόντων προσανατολισμένων στις αξίες που εφαρμόζονται στο άτομο.

Διαπροσωπικές δεξιότητες περιλαμβάνουν δεξιότητες επικοινωνίας, συνεργασίας και ομαδικής εργασίας, με ισορροπία μεταξύ ατομικών και συλλογικών στόχων.

Οι δυναμικές δεξιότητες, που αναπτύσσουν οι μαθητές στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Σχολείων, αυξάνουν τις πιθανότητες αυτοί να συνειδητοποιήσουν τις δυνάμεις τους και να αναλάβουν προσωπική ευθύνη για τη δική τους μάθηση. Η κατανόηση της σταδιακής ανάπτυξης των δυναμικών ικανοτήτων προετοιμάζει τους εκπαιδευτικούς για μια προσέγγιση, η οποία πρέπει να βασίζεται στις δυνατότητες των μαθητών.

Επισκόπηση: Δυναμικές Δεξιότητες

	Επικοινωνιακή δεξιότητα	Διαπολιτισμική δεξιότητα	Κοινωνική δεξιότητα	Στρατηγική δεξιότητα
Γνώσεις	<p>Οι μαθητές ...</p> <ul style="list-style-type: none"> - χρησιμοποιούν τη γλώσσα - συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία επικοινωνίας - παρουσιάζουν τις δικές τους ιδέες - χρησιμοποιούν τη γλώσσα κατάλληλα, ανάλογα με την περίπτωση - εντοπίζουν τις διαφορετικές γλωσσικές δομές των γλωσσών - διακρίνουν και επεξεργάζονται διαφορετικά είδη κειμένων, εικονογραφημένων ή μη, ως διαφορετικά υποστηρικτικά μέσα (αφηγηματικά κείμενα, λειτουργικά κείμενα, πεζά ή ποιητικά κείμενα) 	<p>Οι μαθητές ...</p> <ul style="list-style-type: none"> - αναγνωρίζουν βασικά στοιχεία από τον πολιτισμό της χώρας του συνομιλητή - συγκρίνουν τον δικό τους πολιτισμό με τον πολιτισμό άλλων χωρών - αναπτύσσουν συναισθηματική σχέση με τη νέα γλώσσα, τα ιδιώματα, την προσωδία και τον ρυθμό της - έχουν πρόσβαση στη λογοτεχνία στη δεύτερη γλώσσα στην αυθεντική/πρωτότυπη της μορφή - εκτιμούν την άμεση πρόσβαση σε συγκεκριμένες γλωσσικές μορφές και εκφράσεις που δεν μπορούν να μεταφραστούν, ενώ αντανακλούν 	<p>Οι μαθητές ...</p> <ul style="list-style-type: none"> - εργάζονται σε ομάδα - κατανέμουν και αναλαμβάνουν καθήκοντα - αναλαμβάνουν ευθύνες στο πλαίσιο της ομάδας - παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της ομαδικής εργασίας 	<p>Οι μαθητές ...</p> <p>αξιοποιούν τις γλωσσικές τους εμπειρίες για να ανταποκριθούν σε επικοινωνιακές καταστάσεις σε ανοίκειες γλώσσες, π.χ. χρησιμοποιούν κοινωνικά σημεία, για να κατανοήσουν και να ανταποκριθούν κατάλληλα</p> <ul style="list-style-type: none"> - θέτουν ερωτήσεις, όταν δεν καταλαβαίνουν κάτι - ρωτούν αν έχουν κατανοήσει κάτι λανθασμένα - ζητούν επανάληψη ή πιο αργή ομιλία - ζητούν επεξηγήσεις - χρησιμοποιούν παραφράσεις - ανταποκρίνονται σε γλωσσικά προβλήματα (λεκτικά και μη λεκτικά)

	<ul style="list-style-type: none"> - επεξεργάζονται μη γραμμικές μορφές κειμένου όπως σχήματα, πίνακες, επεξηγήσεις που συνοδεύουν εικόνες - δίνουν προσοχή στα λεκτικά και μη λεκτικά μηνύματα των συνομιλητών - κάνουν επιπλέον χρήση της μη λεκτικής επικοινωνίας - χρησιμοποιούν ψηφιακή επικοινωνία (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, SMS κ.ά.) 	<p>συγκεκριμένα πρότυπα σκέψης.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - δοκιμάζουν στρατηγικές μάθησης και τις αξιολογούν
<p>Νοοτροπία και στάσεις - συναισθηματικοί παράγοντες ανάπτυξης της προσωπικότητας</p>	<p>Οι μαθητές ...</p> <ul style="list-style-type: none"> - ενισχύουν και αναπτύσσουν προσωπικά χαρακτηριστικά, όπως: αυτοπεποίθηση, θάρρος, υπομονή, περιέργεια και αυτοεκτίμηση - αναπτύσσουν θετική στάση απέναντι στην 	<p>Οι μαθητές ...</p> <ul style="list-style-type: none"> - εκτιμούν την πολυγλωσσία σε ένα διαπολιτισμικό πλαίσιο - ανέχονται πολιτισμικές διαφορές και - τις αντιμετωπίζουν με ενσυναίσθηση - θεωρούν τις διαφορές ως ισότιμες 	<p>Οι μαθητές ...</p> <ul style="list-style-type: none"> - υποστηρίζουν ο ένας τον άλλον - δείχνουν σεβασμό και ευαισθησία απέναντι στα συναισθήματα των άλλων - αντιλαμβάνονται τις ανάγκες και τις επιθυμίες των άλλων 	<p>Οι μαθητές ...</p> <ul style="list-style-type: none"> - προετοιμάζονται για νέα πράγματα - αναπτύσσουν στρατηγικές για να βοηθούν τους άλλους - ανέχονται διαφορετικές απόψεις - διαμορφώνουν τις δικές τους θέσεις και τις υποστηρίζουν

	<p>εκμάθηση άλλων γλωσσών</p> <ul style="list-style-type: none"> - αναγνωρίζουν την ισοτιμία όλων των γλωσσών - εκτιμούν την πολυμορφία σε μια παγκόσμια κοινωνία 	<ul style="list-style-type: none"> - αποδέχονται και εκτιμούν άλλες - μορφές ζωής και πολιτισμού - αντιλαμβάνονται άλλες μορφές ζωής και πολιτισμού - ως εμπλουτισμό της προσωπικότητας 	<ul style="list-style-type: none"> - δημιουργούν διεθνείς επαφές και τις διατηρούν 	<ul style="list-style-type: none"> - αναπτύσσουν ετοιμότητα για ενεργή συμμετοχή - γνωρίζουν και εκφράζουν τις προσωπικές τους επιθυμίες - αναπτύσσουν προσωπική έκφραση - αναστοχάζονται πάνω στη δική τους μαθησιακή πορεία
Διαπροσωπικές δεξιότητες	<p>Οι μαθητές χρησιμοποιούν τη γλώσσα κατάλληλα για να...</p> <ul style="list-style-type: none"> - κατανοούν βασικούς τομείς μιας ξένης γλώσσας - εκφράζονται με απλό τρόπο σε μια ξένη γλώσσα - επικοινωνούν με διαφορετικά άτομα με τρόπο προσαρμοσμένο στον εκάστοτε συνομιλητή. 	<p>Οι μαθητές χρησιμοποιούν τη γλώσσα κατάλληλα για να...</p> <ul style="list-style-type: none"> - προσανατολίζονται σε διαφορετικές πολιτισμικές καταστάσεις - αναπτύσσουν ευαισθησία απέναντι σε διαπολιτισμικές παρεξηγήσεις - αναγνωρίζουν άλλες οπτικές γωνίες - αμφισβητούν πολιτισμικά στερεότυπα και προκαταλήψεις 	<p>Οι μαθητές χρησιμοποιούν τη γλώσσα κατάλληλα για να...</p> <ul style="list-style-type: none"> - ρυθμίζουν όλο και περισσότερο τα δικά τους συναισθήματα - αποδέχονται τους άλλους ως ισότιμους - εντοπίζουν συγκρούσεις και τις διαχειρίζονται κατάλληλα - τηρούν συμφωνημένους κανόνες 	<p>Οι μαθητές χρησιμοποιούν τη γλώσσα κατάλληλα για να...</p> <ul style="list-style-type: none"> - επεξεργάζονται κοινά έργα - εργάζονται για την υλοποίηση έργων - εκφράζουν τις προσωπικές τους απόψεις μέσα σε μια ομάδα

			<ul style="list-style-type: none"> - εκφράζουν κριτική χωρίς να πληγώνουν τους άλλους - χτίζουν φιλικές σχέσεις	
--	--	--	--	--

3.4. Δεξιότητες σε πολιτισμικούς και λογοτεχνικούς τομείς

Αν και οι δεξιότητες σε πολιτισμικούς και λογοτεχνικούς τομείς εμφανίζονται σε όλο το φάσμα του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες (CEFRL), η λογοτεχνική διάσταση, η οποία είναι απαραίτητη για την αποκωδικοποίηση νοημάτων και υπονοούμενων στην προσέγγιση σύνθετων κειμένων, απαιτεί ιδιαίτερη έμφαση.

Χωρίς να παρατίθεται ένας εξαντλητικός κατάλογος λογοτεχνικών μέσων, το πρόγραμμα σπουδών της γλώσσας L2 θα προωθήσει μια σταθερή και προοδευτική εισαγωγή λογοτεχνικών κειμένων και μέσων (χωρίς μετάφραση): ρίμες, ποιήματα, παραμύθια και ιστορίες, τραγούδια, κείμενα και λογοτεχνικά έργα προσαρμοσμένα στην ηλικία των μαθητών. Η παρουσίαση αυτών των μέσων μέσα σε συγκεκριμένο πλαίσιο συμβάλλει στην ανάπτυξη πολιτισμικών και ανθρωπιστικών αναφορών και στη σύνδεσή τους με τις αναφορές του ίδιου του μαθητή.

4. ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

Το πρόγραμμα εκμάθησης γλωσσών υλοποιείται σε έξι θεματικούς τομείς.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ 1:	Οι μαθητές, οι οικογένειές τους και οι φίλοι τους
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ 2:	Οι μαθητές και το σχολείο τους
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ 3:	Οι μαθητές και ο ελεύθερος χρόνος τους (δραστηριότητες αναψυχής)
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ 4:	Οι μαθητές και η ευημερία τους
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ 5:	Οι μαθητές και ο κόσμος της φαντασίας
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ 6:	Οι μαθητές και ο κόσμος που τους περιβάλλει

5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αξιολόγηση θα πρέπει να είναι κυρίως διαμορφωτική. Βασίζεται στη διδασκαλία στην τάξη και στις καθημερινές δραστηριότητες. Μέσω της παρατήρησης από τον εκπαιδευτικό, των διαφόρων δοκιμασιών και της αυτοαξιολόγησης, οι μαθητές αποκτούν επίγνωση του επιπέδου τους και της προόδου τους, κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους. Η αξιολόγηση αποτελεί μια συνεχή διαδικασία και είναι αναπόσπαστο μέρος της ατομικής μαθησιακής πορείας, αντανακλώντας τις διαφορετικές δεξιότητες σε διαφορετικά επίπεδα, όπως περιγράφονται στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες (CEFRL). Ο κύριος σκοπός είναι να αναδείξει και να τεκμηριώσει την πρόοδο του μαθητή.

Οι μαθητές εκπαιδεύονται ώστε να γίνουν ανεξάρτητοι χρήστες της γλώσσας, ενισχύοντας την επίγνωση της δικής τους γλωσσικής προόδου. Τονίζεται με έμφαση, η ανάγκη εισαγωγής ενός γλωσσικού portfolio ως ιδιαίτερα χρήσιμου εργαλείου για την αυτοαξιολόγηση. Το γλωσσικό portfolio ανήκει στον μαθητή και τον συνοδεύει καθ' όλη τη διάρκεια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσής του. Οι αναπτυσσόμενες δεξιότητες των μαθητών στην αυτοαξιολόγηση χρειάζονται την υποστήριξη του εκπαιδευτικού, ο οποίος θα παρέχει με ευαισθησία καθοδήγηση και ενίσχυση, βοηθώντας τους μαθητές να αναστοχάζονται πάνω στη γλωσσική τους εξέλιξη και να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με όσα θα συμπεριλάβουν στο portfolio. Είναι, επίσης, σημαντικό να καλλιεργηθεί η δεξιότητα των μαθητών να συμμετέχουν στην αξιολόγηση από συνομηλίκους (peer assessment). Σε πολλούς μαθητές αρέσει να αναστοχάζονται και να

συζητούν τη μαθησιακή τους πορεία με τους συμμαθητές τους, επωφελούμενοι από τις παρατηρήσεις τους. Όπως και με την αυτοαξιολόγηση, είναι σημαντικό αυτή η δεξιότητα, της ετεροαξιολόγησης, να ενισχύεται με προσοχή από τους εκπαιδευτικούς.

Τα σχολεία μπορούν να αναπτύξουν τη δική τους μορφή γλωσσικού portfolio, ακολουθώντας τις συστάσεις που περιλαμβάνονται στο έγγραφο: «*Εργαλεία Αξιολόγησης στον Πρωτοβάθμιο Κύκλο των Ευρωπαϊκών Σχολείων*».

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει αναπτύξει ένα πρότυπο Ευρωπαϊκού Γλωσσικού Portfolio και συνιστάται ιδιαίτερα η χρήση μιας από τις εγκεκριμένες εκδοχές του. (Βλ.: <http://www.coe.int/portfolio>).

Τι είναι το Ευρωπαϊκό Γλωσσικό Portfolio;

Είναι ένα έγγραφο στο οποίο όσοι μαθαίνουν ή έχουν μάθει μια γλώσσα – είτε στο σχολείο είτε εκτός σχολείου – μπορούν να καταγράφουν και να αναστοχάζονται πάνω στις γλωσσικές και πολιτισμικές τους εμπειρίες.

Το Ευρωπαϊκό Γλωσσικό Portfolio αποτελείται από τρία μέρη:

Περιέχει ένα **διαβατήριο γλωσσών** το οποίο ενημερώνεται τακτικά από τον κάτοχό του. Περιλαμβάνει ένα πλέγμα στο οποίο οι γλωσσικές δεξιότητες περιγράφονται σύμφωνα με κοινά κριτήρια που γίνονται αποδεκτά σε ολόκληρη την Ευρώπη και μπορούν να λειτουργήσουν ως συμπλήρωμα των συνηθισμένων πιστοποιητικών. Το έγγραφο περιλαμβάνει, επίσης, **γλωσσική βιογραφία**, η οποία περιγράφει λεπτομερώς τις εμπειρίες του κατόχου σε κάθε γλώσσα. Έχει σχεδιαστεί ώστε να καθοδηγεί τον μαθητή στον σχεδιασμό και την αξιολόγηση της προόδου του. Τέλος, υπάρχει ένας **φάκελος εργασιών (Dossier)**, όπου φυλάσσονται δείγματα προσωπικής εργασίας, που αποτυπώνουν τις γλωσσικές δεξιότητες του μαθητή.

Οι μορφές τελικής αξιολόγησης πρέπει να αποκλείονται κατά τα δύο πρώτα έτη της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στις τάξεις 3 έως 5 μπορεί να εισαχθεί τελική αξιολόγηση, αλλά πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο. Οποιαδήποτε μορφή τελικής αξιολόγησης πρέπει να συνδέεται άμεσα με τις αντίστοιχες δεξιότητες του προγράμματος σπουδών.

Η πρόοδος της μάθησης τεκμηριώνεται στο “Carnet Scolaire”.

5.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ στο τέλος της P5 (Πρωτοβάθμιος Κύκλος)

Οι δείκτες επίδοσης περιγράφουν τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, τα οποία πρέπει να έχουν επιτευχθεί στο τέλος της P5.

ΕΠΙΠΕΔΟ	+	++	+++	++++	+++++
	Τα μαθησιακά αποτελέσματα δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί.	Τα μαθησιακά αποτελέσματα έχουν επιτευχθεί καλά.	Τα μαθησιακά αποτελέσματα έχουν επιτευχθεί αρκετά καλά.	Τα μαθησιακά αποτελέσματα έχουν επιτευχθεί πολύ καλά.	Τα μαθησιακά αποτελέσματα έχουν επιτευχθεί άριστα.
ΠΕΔΙΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	Ο μαθητής ...	Ο μαθητής ...	Ο μαθητής ...	Ο μαθητής ...	Ο μαθητής ...
Ακρόαση και Κατανόηση	<ul style="list-style-type: none"> κατανοεί έναν ξεκάθαρο διάλογο που εκφράζεται σε καθημερινή γλώσσα, υποστηριζόμενο από κινήσεις και χειρονομίες. κατανοεί απλή προφορική ομιλία, που εκφέρεται καθαρά σε πρόσωπο με πρόσωπο επικοινωνία. κατανοεί απλές ηχογραφήσεις ομιλίας καλής ποιότητας. 	<ul style="list-style-type: none"> κατανοεί έναν ξεκάθαρο διάλογο που εκφράζεται σε καθημερινή γλώσσα. κατανοεί προφορική ομιλία, που εκφέρεται καθαρά σε πρόσωπο με πρόσωπο επικοινωνία. κατανοεί ηχογραφήσεις ομιλίας καλής ποιότητας σε επιλεγμένες 	<ul style="list-style-type: none"> κατανοεί έναν διάλογο που εκφράζεται σε καθημερινή γλώσσα. κατανοεί προφορική ομιλία, που εκφέρεται σε βασικές καθημερινές καταστάσεις. κατανοεί ηχογραφήσεις ομιλίας σε καθημερινές καταστάσεις. 	<ul style="list-style-type: none"> κατανοεί τα βασικά σημεία του περιεχομένου ενός σύντομου προφορικού μηνύματος, με το οποίο δεν είναι εξοικειωμένος, που εκφράζεται στην καθομιλουμένη, σε συχνές καθημερινές περιστάσεις. κατανοεί προφορική ομιλία, που εκφέρεται σε καθημερινές καταστάσεις. κατανοεί τα βασικά σημεία από πιο σύνθετες ηχογραφήσεις 	<ul style="list-style-type: none"> κατανοεί ανεξάρτητα σύντομα αποσπάσματα ομιλίας σε καθημερινές και αυθεντικές καταστάσεις, π.χ. χόμπι, προσωπικά ενδιαφέροντα. κατανοεί το νόημα εκτεταμένης προφορικής ομιλίας σε καθημερινές καταστάσεις. κατανοεί το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένης άγνωστης και

	<ul style="list-style-type: none"> • αναγνωρίζει ότι στα Ευρωπαϊκά Σχολεία ομιλούνται πολλές γλώσσες και μπορεί να τις διακρίνει ακούγοντάς τες. 	<p>καθημερινές καταστάσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> • παρατηρεί και κατανοεί συχνά εμφανιζόμενο/ες λεξιλόγιο ή φράσεις στη γλώσσα L2 και σε άλλες γλώσσες που σχετίζονται με τους συμμαθητές του, αναφορικά με πτυχές της καθημερινής και της σχολικής ζωής. 	<ul style="list-style-type: none"> • παρατηρεί και κατανοεί καθημερινό λεξιλόγιο ή φράσεις στη γλώσσα L2 και σε άλλες γλώσσες που σχετίζονται με τους συμμαθητές του, αναφορικά με πτυχές της καθημερινής και της σχολικής ζωής. 	<p>ομιλίας καλής ποιότητας.</p> <ul style="list-style-type: none"> • χρησιμοποιεί στρατηγικές εκμάθησης γλωσσών για να μαθαίνει και να αναστοχάζεται ως προς τη γλωσσική του/της πορεία. 	<p>τεχνικής γλώσσας, από ηχογραφήσεις ομιλίας καλής ποιότητας.</p> <ul style="list-style-type: none"> • κατανοεί ότι οι λέξεις και φράσεις δεν έχουν πάντα άμεση αντιστοίχιση στη γλώσσα L1· παρατηρεί και δείχνει ενδιαφέρον για τις ομοιότητες και διαφορές μεταξύ της γλώσσας L2 και της L1, καθώς και άλλων σχετικών γλωσσών.
Διαδραστικός Προφορικός Λόγος	<ul style="list-style-type: none"> • κάνει απλές προσωπικές ερωτήσεις. • απαντά σε απλές προσωπικές ερωτήσεις. • ανταποκρίνεται σε όσα βλέπει και ακούει. 	<ul style="list-style-type: none"> • κάνει απλές ερωτήσεις σε καθημερινές καταστάσεις. • απαντά σε απλές προσωπικές ερωτήσεις σε καθημερινές καταστάσεις. • δίνει βασικές πληροφορίες σχετικά με όσα βλέπει και ακούει. 	<ul style="list-style-type: none"> • κάνει απλές ερωτήσεις σε συγκεκριμένα θέματα που έχουν διδαχθεί από τους εκπαιδευτικούς. • απαντά σε απλές ερωτήσεις σε συγκεκριμένα θέματα που έχουν διδαχθεί από τους εκπαιδευτικούς. • δίνει βασικές πληροφορίες, αξιοποιώντας περιγραφικό λεξιλόγιο, σχετικά με όσα βλέπει και ακούει. 	<ul style="list-style-type: none"> • κάνει απλές ερωτήσεις σε ευρύ φάσμα θεμάτων. • απαντά σε απλές ερωτήσεις σε ευρύ φάσμα θεμάτων. • δίνει πληροφορίες σχετικά με όσα βλέπει και ακούει και εκφράζει άποψη γι' αυτά. 	<ul style="list-style-type: none"> • συμμετέχει σε συνομιλίες με σκοπό να αναζητήσει και να μεταδώσει πληροφορίες. • συμμετέχει σε συνομιλία που περιλαμβάνει τόσο ερωτήσεις όσο και απαντήσεις. • γίνεται κατανοητός όταν εκφράζεται αυθόρμητα, παρά την περιστασιακή εμφάνιση λαθών.

	<ul style="list-style-type: none"> • εκτελεί απλές επικοινωνιακές δραστηριότητες. • εκφράζει προτιμήσεις. • η προφορά του είναι δύσκολα κατανοητή. 	<ul style="list-style-type: none"> • εκτελεί επικοινωνιακές δραστηριότητες, χρησιμοποιώντας διάφορα μέσα. • εκφράζει προτιμήσεις και τις συγκρίνει. • η προφορά του είναι πιο κατανοητή, αλλά με ξενική προφορά. 	<ul style="list-style-type: none"> • εκτελεί άμεσα επικοινωνιακές δραστηριότητες. • εκφράζει πολλαπλές προτιμήσεις και τις συγκρίνει. • η προφορά του σε οικείο/ες λεξιλόγιο και φράσεις είναι καθαρή, αλλά με ξενική προφορά. 	<ul style="list-style-type: none"> • εκτελεί πιο σύνθετες επικοινωνιακές δραστηριότητες. • εκφράζει προτιμήσεις και αιτιολογεί την επιλογή του. • η προφορά του σε οικείο/ες λεξιλόγιο και φράσεις είναι καλή, αν και παραμένει ξενική. 	<ul style="list-style-type: none"> • εκτελεί πιο απαιτητικές επικοινωνιακές δραστηριότητες με αυθορμητισμό. • συμμετέχει σε συνομιλίες, εκφράζοντας τις προτιμήσεις και τις απόψεις του. • παρόλο που υπάρχει ένδειξη ξενικής προφοράς, υπάρχει ευχέρεια στη σύνταξη διαφόρων προτάσεων και δεξιότητα χρήσης των γλωσσικών συμβάσεων και κλιτικών μορφών της γλώσσας L2 στον προφορικό λόγο.
Παραγωγή Προφορικού Λόγου	<ul style="list-style-type: none"> • απαγγέλλει ποιημάτια και τραγουδά τραγούδια στη δεύτερη γλώσσα ως μέλος της τάξης. 	<ul style="list-style-type: none"> • απαγγέλλει ρίμες, απλά ποιήματα και τραγουδά τραγούδια στη δεύτερη γλώσσα με μεγαλύτερη αυτονομία. 	<ul style="list-style-type: none"> • απαγγέλλει ρίμες, απλά ποιήματα και τραγουδά τραγούδια στη δεύτερη γλώσσα και παρουσιάζει προκαθορισμένα θεατρικά κομμάτια. 	<ul style="list-style-type: none"> • απαγγέλλει ποιήματα και τραγουδά τραγούδια στη δεύτερη γλώσσα και παρουσιάζει προκαθορισμένα θεατρικά κομμάτια. 	<ul style="list-style-type: none"> • απαγγέλλει ποιήματα και τραγουδά τραγούδια στη δεύτερη γλώσσα με εκφραστικότητα και κατανόηση, καθώς και παρουσιάζει προκαθορισμένα θεατρικά κομμάτια με αυξανόμενο

	<ul style="list-style-type: none"> απομνημονεύει και αναδιηγείται βασικές φράσεις και σύντομες προτάσεις για τον εαυτό του, για άλλα πρόσωπα και οικεία μέρη. παρουσιάζει σύντομες, προετοιμασμένες ομιλίες για καθημερινά θέματα από προσωπική σκοπιά. 	<ul style="list-style-type: none"> παρουσιάζει, χρησιμοποιώντας βασική γλώσσα και με σύντομες, προετοιμασμένες αναφορές, τον εαυτό του, καθώς και άλλα πρόσωπα, δραστηριότητές τους, μέρη, αντικείμενα κλπ. παρουσιάζει σύντομες, προετοιμασμένες ομιλίες για καθημερινά θέματα, ενσωματώνοντας και την οπτική άλλων. 	<ul style="list-style-type: none"> παρουσιάζει με σύντομες, προετοιμασμένες αναφορές και με τη βοήθεια οπτικών στοιχείων τον εαυτό του, καθώς και άλλα πρόσωπα, οικεία μέρη και σημαντικά γεγονότα. παρουσιάζει σύντομες, προετοιμασμένες ομιλίες για καθημερινά θέματα και τη σχολική ζωή. 	<ul style="list-style-type: none"> παρουσιάζει με σύντομη, προετοιμασμένη αναφορά και με τη βοήθεια οπτικών στοιχείων, θέματα προσωπικού ενδιαφέροντος. παρουσιάζει εκτενέστερες, προετοιμασμένες ομιλίες για μια σειρά θεμάτων, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων προσωπικού ενδιαφέροντος. 	<p>βαθμό πολυπλοκότητας.</p> <ul style="list-style-type: none"> παρουσιάζει με σύντομη, προετοιμασμένη αναφορά θέματα προσωπικού ενδιαφέροντος, χρησιμοποιώντας πιο σύνθετες προτάσεις. παρουσιάζει εκτενέστερες, προετοιμασμένες ομιλίες για μια σειρά θεμάτων, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων από άλλα μαθήματα και από τις Ευρωπαϊκές Ωρες.
Ανάγνωση για Κατανόηση	<ul style="list-style-type: none"> δείχνει ότι κατανοεί τα βασικά σημεία σε σύντομα, άγνωστα κείμενα, που έχουν οικεία γλώσσα και συνοδεύονται από οπτικά στοιχεία π.χ. καρτέλες, λέξεις-κλειδιά. διαβάζει απλά, άγνωστα κείμενα (ιστορίες, βιβλία) με 	<ul style="list-style-type: none"> δείχνει ότι κατανοεί τα βασικά σημεία σε σύντομα κείμενα, που έχουν οικεία γλώσσα. διαβάζει απλά, άγνωστα κείμενα (ιστορίες, βιβλία) με 	<ul style="list-style-type: none"> δείχνει ότι κατανοεί τα βασικά σημεία και ορισμένες λεπτομέρειες σε σύντομα κείμενα, που έχουν οικεία ή μη οικεία γλώσσα. διαβάζει απλά, άγνωστα κείμενα 	<ul style="list-style-type: none"> δείχνει ότι κατανοεί τα βασικά σημεία και ορισμένες λεπτομέρειες σε σύντομα άγνωστα κείμενα. διαβάζει απλά, άγνωστα κείμενα (ιστορίες, βιβλία). 	<ul style="list-style-type: none"> δείχνει ότι κατανοεί τα βασικά σημεία, λεπτομέρειες, απόψεις, στάσεις, συναισθήματα και οπτικές γωνίες σε άγνωστα κείμενα. διαβάζει άγνωστα κείμενα. Βρίσκει τη σημασία νέων

	<p>συνεχή υποστήριξη από τον εκπαιδευτικό.</p> <ul style="list-style-type: none"> • διαβάζει με υποστήριξη από τον εκπαιδευτικό. • --- 	<p>περιστασιακή υποστήριξη από τον εκπαιδευτικό.</p> <ul style="list-style-type: none"> • αρχίζει να διαβάζει ανεξάρτητα με βοήθεια, επιλέγοντας απλά κείμενα με οικεία γλώσσα. • --- 	<p>(ιστορίες, βιβλία) ανεξάρτητα.</p> <ul style="list-style-type: none"> • διαβάζει ανεξάρτητα, επιλέγοντας απλά κείμενα με οικεία ή μη οικεία γλώσσα. • --- 	<p>Χρησιμοποιεί βιβλία ή γλωσσάρια, για να αναζητήσει τη σημασία νέων λέξεων.</p> <ul style="list-style-type: none"> • επιλέγει κείμενα αυτόνομα και αρχίζει να χρησιμοποιεί τα συμφραζόμενα για να κατανοήσει άγνωστες λέξεις, όταν διαβάζει μόνος του. • παρατηρεί και δείχνει ενδιαφέρον για τις διαφορές της γλωσσικής φόρμας μεταξύ των γλωσσών. 	<p>λέξεων, επιλέγοντας διάφορες πηγές, συμπεριλαμβανομέ νου του διαδικτύου.</p> <ul style="list-style-type: none"> • διαβάζει ανεξάρτητα και κατανοεί πλήρως το κείμενο· αρχίζει να κάνει συνδέσεις με άλλα κείμενα με ίδιο θέμα ή του ίδιου συγγραφέα κλπ. • χρησιμοποιεί την κατανόηση της γλωσσικής φόρμας, για να δομήσει προτάσεις ανεξάρτητα.
Γραφή	<ul style="list-style-type: none"> • συμπληρώνει σύντομα κείμενα, ως πρότυπα, με κατάλληλο τρόπο, συμπληρώνει κενά με συνοχή και γράφει απλές προτάσεις για ένα δοσμένο θέμα με τη βοήθεια προετοιμασμένου γλωσσικού υλικού. 	<ul style="list-style-type: none"> • γράφει σύντομα κείμενα, ακολουθώντας ένα πρότυπο, χρησιμοποιώντας οικεία γλώσσα, απλούς συνδέσμους και, κατά κύριο λόγο, σωστή ορθογραφία λέξεων, που έχουν διδαχθεί λεπτομερώς. 	<ul style="list-style-type: none"> • γράφει ανεξάρτητα ποικιλία σύντομων κειμένων με οικεία θέματα, ακολουθώντας ένα πρότυπο και χρησιμοποιώντας οικείου συνδέσμους και, κατά κύριο λόγο, σωστή ορθογραφία. 	<ul style="list-style-type: none"> • γράφει ανεξάρτητα πιο σύνθετα κείμενα (συμπεριλαμβανομέ νων κειμένων, που σχετίζονται με άλλα γνωστικά αντικείμενα και τις Ευρωπαϊκές Ώρες) με συνήθως σωστή ορθογραφία. Το νόημα των κειμένων μπορεί να γίνει κατανοητό με μικρή ή καθόλου δυσκολία. 	<ul style="list-style-type: none"> • γράφει ανεξάρτητα σύνθετα κείμενα (συμπεριλαμβανομέ νων κειμένων, που σχετίζονται με άλλα γνωστικά αντικείμενα και τις Ευρωπαϊκές Ώρες) με σχεδόν πάντα σωστή ορθογραφία. Το νόημα του κειμένου είναι εύκολα κατανοητό και η επίδραση του κειμένου, συνήθως,

	<ul style="list-style-type: none"> • χρειάζεται βοήθεια (από τον εκπαιδευτικό, απλές οδηγίες κλπ.), για να βελτιώσει το γραπτό του. • αναγνωρίζει ότι υπάρχουν διαφορετικά συστήματα γραφής σε διάφορες γλώσσες. 	<ul style="list-style-type: none"> • βελτιώνει το γραπτό του, βάσει των σχολίων του εκπαιδευτικού και με τη βοήθεια του αποκτηθέντος λεξιλογίου. • ονομάζει διαφορετικά συστήματα γραφής σε διάφορες γλώσσες. 	<ul style="list-style-type: none"> • διορθώνει και βελτιώνει το γραπτό του ανεξάρτητα, με τη βοήθεια λεξικού ή άλλων εργαλείων και/ή βάσει των υποδείξεων του εκπαιδευτικού. • αναγνωρίζει διαφορές στο ύφος και τη μορφοποίηση των κειμένων σε διάφορες γλώσσες. 	<ul style="list-style-type: none"> • διορθώνει και βελτιώνει το γραπτό του σε μεγάλο βαθμό ανεξάρτητα, με τη βοήθεια λεξικού ή άλλων εργαλείων. • αναγνωρίζει ότι τα κείμενα σε διαφορετικές γλώσσες, συχνά, ακολουθούν τις ίδιες συμβάσεις ύφους και μορφοποίησης. 	<p>ταιριάζει με το θέμα και τον τύπο του κειμένου.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ελέγχει ανεξάρτητα την ορθογραφία των λέξεων στα δικά του κείμενα, χρησιμοποιεί διάφορες πηγές για να ελέγξει την ορθογραφία και να εμπλουτίσει το προσωπικό του λεξιλόγιο. • αναγνωρίζει διαφορετικές συμβάσεις ύφους και μορφοποίησης σε διαφορετικά συστήματα γραφής διαφόρων γλωσσών.
Γλωσσική Ανάπτυξη	<ul style="list-style-type: none"> • χρησιμοποιεί τη γλώσσα κατάλληλα, αλλά υπάρχουν συχνά λάθη στην προφορά, στη γραμματική και στην ορθογραφία. 	<ul style="list-style-type: none"> • χρησιμοποιεί τη γλώσσα κατάλληλα. Παρατηρούνται κάποια λάθη στην προφορά, στη γραμματική και στην ορθογραφία. 	<ul style="list-style-type: none"> • χρησιμοποιεί περιορισμένο ρεπερτόριο γλώσσας που καλύπτει καθημερινές καταστάσεις. Περιστασιακά λάθη στην προφορά, στη γραμματική και στην ορθογραφία μπορούν να επηρεάσουν την επικοινωνία, τόσο 	<ul style="list-style-type: none"> • χρησιμοποιεί επαρκές ρεπερτόριο γλώσσας που καλύπτει καθημερινές καταστάσεις· υπάρχουν περιστασιακά λάθη στην προφορά, στη γραμματική και στην ορθογραφία, αλλά δεν επηρεάζουν την επικοινωνία· ωστόσο, ενδέχεται 	<ul style="list-style-type: none"> • χρησιμοποιεί διευρυμένο ρεπερτόριο γλώσσας (έλεγχος λεξιλογίου και γραμματικής, φωνολογικός και ορθογραφικός έλεγχος), για να ανταποκριθεί σε καθημερινές ανάγκες και να πραγματοποιήσει γλωσσικές

	<ul style="list-style-type: none"> • χρησιμοποιεί περιορισμένο εύρος λεξιλογίου. • --- 	<ul style="list-style-type: none"> • χρησιμοποιεί περιορισμένο εύρος λεξιλογίου στο πλαίσιο προβλεπόμενων γλωσσικών δραστηριοτήτων. • --- 	<p>σε οικείες όσο και σε μη οικείες καταστάσεις.</p> <ul style="list-style-type: none"> • χρησιμοποιεί επαρκές εύρος λεξιλογίου για την πραγματοποίηση επικοινωνιακών δραστηριοτήτων σε καθημερινές καταστάσεις. • --- 	<p>να προκύψουν λάθη (κενά, παρερμηνείες), ιδιαίτερα σε μη οικείες καταστάσεις.</p> <ul style="list-style-type: none"> • χρησιμοποιεί διευρυμένο εύρος λεξιλογίου για την πραγματοποίηση επικοινωνιακών δραστηριοτήτων σε καθημερινές καταστάσεις. • δείχνει ενδιαφέρον για τις ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των γλωσσών. 	<p>συναλλαγές ανεξάρτητα.</p> <ul style="list-style-type: none"> • διαθέτει εμπλουτισμένο ρεπερτόριο λεξιλογίου. • αναπτύσσει επίγνωση και κατανόηση της δομής της γλώσσας.
--	--	---	--	---	---

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1 Γενικά Κριτήρια Επίτευξης των Στόχων του Μαθήματος

Επίπεδο επίτευξης μαθησιακών στόχων	Γενικά Κριτήρια Επίτευξης των Στόχων του Μαθήματος			
	Κατανόηση	Ακρίβεια	Αυτονομία	Χρήση/Εφαρμογή
+++++ Οι μαθησιακοί στόχοι έχουν επιτευχθεί άριστα	Βαθιά κατανόηση. Υψηλό επίπεδο επίτευξης. Δεξιότητα εξήγησης εννοιών σε άλλους.	Ακριβής εργασία που δείχνει πολύ καλό επίπεδο κατανόησης.	Εργάζεται ανεξάρτητα, δείχνοντας αυτοπεποίθηση.	Χρησιμοποιεί τις γνώσεις και τις δεξιότητες σε διαφορετικές καταστάσεις και σε διαφορετικό πλαίσιο. Δεξιότητα δημιουργίας προσωπικών στρατηγικών μάθησης
++++ Οι μαθησιακοί στόχοι έχουν επιτευχθεί πολύ καλά	Καλή κατανόηση των στόχων που απαιτούνται από το πρόγραμμα σπουδών. Υπάρχουν λίγα κενά. Υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω απόκτηση γνώσεων.	Οι περισσότερες απαντήσεις είναι σωστές, δείχνοντας καλό επίπεδο κατανόησης.	Εργάζεται σχεδόν ανεξάρτητα· μερικές φορές χρειάζεται ενθάρρυνση.	Χρησιμοποιεί τις γνώσεις και τις δεξιότητες με αυτοπεποίθηση.
+++ Οι μαθησιακοί στόχοι έχουν επιτευχθεί αρκετά καλά	Μερική κατανόηση των περισσότερων στόχων που απαιτούνται από το πρόγραμμα σπουδών. Οι γνώσεις και οι δεξιότητες χρειάζονται περαιτέρω ανάπτυξη και εξάσκηση.	Τα αποτελέσματα είναι μερικές φορές σωστά. Ωστόσο, η συχνότητα των λανθασμένων αποτελεσμάτων δείχνει βασικό επίπεδο κατανόησης.	Ξεκινά να εργάζεται ανεξάρτητα με περιστασιακή βοήθεια από ενήλικα ή άλλον μαθητή.	Μπορεί να χρησιμοποιεί τις δεξιότητες μόνο σε κοινές ή απλές καταστάσεις.
++ Οι μαθησιακοί στόχοι δεν έχουν επιτευχθεί καλά	Δεξιότητα κάλυψης ελάχιστου αριθμού στόχων που απαιτούνται από το πρόγραμμα σπουδών. Περιορισμένη κατανόηση των εννοιών.	Συχνά λανθασμένα αποτελέσματα, συνήθως, λόγω έλλειψης κατανόησης.	Πολύ εξαρτημένος από τη βοήθεια ενήλικα.	Δυσκολεύεται να εφαρμόσει όσα έχει μάθει.
+ Οι μαθησιακοί στόχοι δεν έχουν	Δυσκολεύεται να ανταποκριθεί στους στόχους που απαιτούνται από το	Σημαντικός αριθμός λανθασμένων αποτελεσμάτων	Δεν μπορεί να εργαστεί χωρίς συνεχή υποστήριξη από ενήλικα.	Δεν μπορεί να εφαρμόσει τις γνώσεις και τις δεξιότητες ούτε σε απλές ή

ακόμη επιτευχθεί.	πρόγραμμα σπουδών. Σοβαρά κενά στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων.	λόγω έλλειψης κατανόησης.		καθημερινές καταστάσεις. Αδύναμη επίδοση.
------------------------------	---	------------------------------	--	---

Εξαιρετικά, τέλεια αποτελέσματα - στα πεδία σχολίων

Παράρτημα 2 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Ο σεβασμός στη διαφορετικότητα των παιδιών αποτελεί βασικό στοιχείο των Ευρωπαϊκών Σχολείων. Αυτό σημαίνει ειδική υποστήριξη για παιδιά των οποίων η ανάπτυξη, η ωριμότητα και η μάθηση έχουν επηρεαστεί από ασθένεια, αναπηρία, μειωμένη λειτουργική δεξιότητα, ψυχολογικά προβλήματα ή εξαιρετικό ταλέντο.

Το σχολείο παίζει καθοριστικό ρόλο στην έγκαιρη αναγνώριση των μαθησιακών αναγκών.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να υπάρχει στενή συνεργασία με τους γονείς για την αναγνώριση των δυνατών και αδύναμων σημείων του παιδιού, καθώς και για τον σχεδιασμό των απαραίτητων μέτρων και ενεργειών.

Η ευελιξία του προγράμματος σπουδών της γλώσσας L2 επιτρέπει την ουσιαστική προσαρμογή του στις ανάγκες κάθε παιδιού, προτείνοντας εργασία στο επίπεδο κάθε μαθητή, πάνω στο ίδιο θέμα με τα υπόλοιπα παιδιά της τάξης. Η βελτιστοποίηση της μαθησιακής διαδικασίας αποτελεί τον μοχλό ελέγχου για τη μείωση πιθανών δυσκολιών.

Όταν οι συνήθεις μορφές υποστήριξης δεν επαρκούν, πρέπει να οργανωθεί πρόσθετη μαθησιακή υποστήριξη (Learning support), βάσει ατομικού εκπαιδευτικού σχεδίου. Εάν χρειαστεί, συντάσσεται Σύμβαση Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών για την ένταξη του παιδιού στην ειδική εκπαίδευση. Ο εκπαιδευτικός της γλώσσας L2 συμμετέχει στον απαραίτητο διάλογο για την ολιστική παρακολούθηση της ανάπτυξης του παιδιού.

Το πολυγλωσσικό υπόβαθρο ορισμένων παιδιών παρουσιάζει ιδιαίτερες προκλήσεις για τη γλωσσική τους ανάπτυξη. Αυτά τα παιδιά μπορεί να αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην επικοινωνία. Η χωρίς δυσκολίες επικοινωνία είναι θεμελιώδης για κάθε ανθρώπινη αλληλεπίδραση. Οι δυσκολίες στην επικοινωνία μπορεί να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην αυτοεκτίμηση του παιδιού. Η έγκαιρη αναγνώριση και αντιμετώπιση των προβλημάτων επικοινωνίας είναι απαραίτητη.